

AKTUALNO VPRAŠANJE

Tokrat smo se na Direkciji za PTT promet v Ljubljani pozanimali, kako je s predvideno razširitvijo telefon. omrežja na Gorenjskem. Dobili smo naslednje pojasnilo, s katerim bomo skušali ustreči številnim telefonskim naročnikom, ki sprašujejo, kdaj bo podjetje PTT začelo uresničevati svoje načrte:

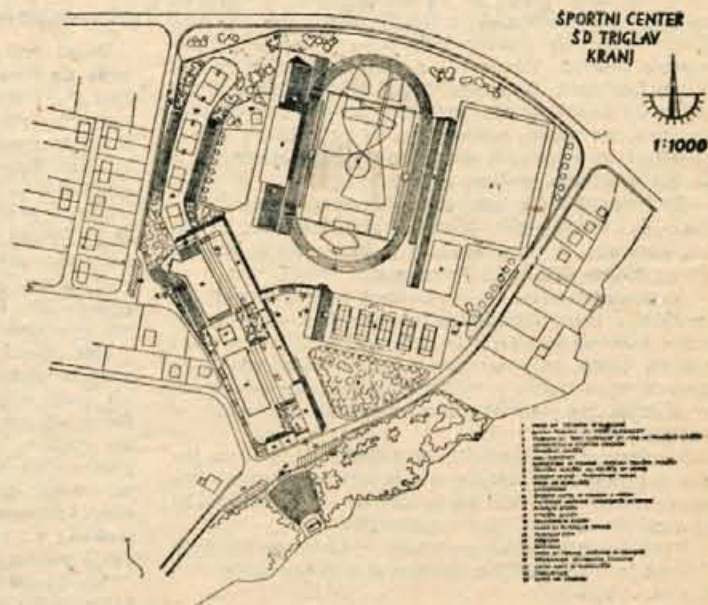
Število pogovorov v okviru gorenjske omrežne skupine izredno hitro narašča in linije so posebno ob dopoldnevih stalno zasedene. To nas je napotilo, da smo se

stavili predlog za namestitve simetričnega podzemnega kabla od Ljubljane do Kranja, Radovljice, Bleda in Tržiča, ki bo omogočil poljubno število telefonskih zvez. Telegrafski drogovi bodo potem izginili in telefonija bo mnogo pridobila na kvaliteti. Koristniki telefonov ne bodo več odvisni od vremenskih razmer, razen tega pa bodo številni prosilci lahko dobili nove priključke. Stroški za razširitev gorenjskega telefonskega omrežja bodo predvidoma znašali 385 milijonov dinarjev. Generalna direkcija PTT v Beogradu je pripravljena prispevati iz cen-

tralnega investicijskega fonda pri Skupnosti jugoslovanske PTT 150 milijonov dinarjev, v devizah pa še 146.000 dolarjev. Ostale stroške bo moral kriti Okr. ljudski odbor Kranj skupno z gospodarskimi organizacijami. V nekaterih podjetjih so o prispevku za te namene že sklepali in so pripravljene podpreti to akcijo, ki je za gospodarski razvoj Gorenjske izredno pomembna. Kable bodo začeli polagati letos, če bo na razpolago dovolj denarja.

AKTUALNO VPRAŠANJE

V Kranju bodo gradili centralni športni stadion

Zamisel o gradnji centralnega športnega stadiona v Kranju je stara že več kot 10 let, kajti kranjski športniki imajo na razpolago le skromno nogometno in košarkarsko igrišče ter kopačišče, ki je sicer lepo urejeno, vendar mnogo premajhno.

Kranjska občina bo še letos naročila glavni projekt za gradnjo centralnega športnega stadiona na Rupi. Ta sklep ljudskega odbora so vsi športniki z veseljem pozdravili. Na sliki zgoraj: dejni načrt za športni center na Rupi.

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI, ŠT. 4 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 17. JANUARJA 1958

SREDI PREDVOLILNIH PRIPRAV

Vsebina razprav: kako si bomo v prihodnje urejali življenje

Na področju okraja Kranj bomo izvolili 25 zveznih in republiških poslancev

V teh dneh smo se tudi v kranjskem okraju živahneje lotili priprav na volitve v zvezno in republiško ljudsko skupščino.

Občinski odbori SZDL v kranjskem okraju se te dni sestajajo na razširjene plenarne seje, na katerih obravnavajo vsebinske, pa tudi organizacijske priprave na volitve v zvezno in repub. ljudsko skupščino. Politične organizacije pa razpravljajo že tudi o tem, katere kandidate bi predlagali volivcem. Te dni bodo že tudi prvi zbori volivcev na terenih in tudi v podjetjih, ki bodo izvolili delegate za kandidacijske konference. Na Jesenicah in v Kranju so izdali tudi posebne biltenne, posvečene predvolilnim pripravam.

Vsebinska plat volilnih priprav bodo razprave o problemih zunanje in notranje politike, o razvijanju delavskega in družbenega upravljanja ter komunalnega sistema, o ekonomskih problemih, zlasti še o trgovini, obrti, turizmu in kmetijstvu. V nekaterih občinskih prav v tem času dokončno sestavljajo in sprejemajo tudi program dela občinskih ljudskih odborov za

sindikalne organizacije in zadruga. Nedvomno pa bo pomenilo vsebinsko obogatitev predvolilnih priprav tudi

Predvolilne priprave na Jesenicah

Tudi v jeseniški občini so priprave na volitve ljudskih poslancev v teku. Ljudski odbor je izdal tudi svoj prvi bilten, v katerem so objavljeni vsi zbori volivcev. Le-ti se bodo začeli jutri, v soboto. Istočasno bodo zbori volivcev tudi v skupini industrije in obrti, medtem ko jih bodo imeli v kmetijski skupini v nedeljo.

V zvezi s pripravami na volitve je bila v četrtek zvečer na Jesenicah tudi skupna konferenca Občinskega komiteja ZKS in Občinskega odbora SZDL. V petek pa so se sestali odborniki Občinskega ljudskega odbora in Občinskega odbora SZDL, ki bodo sodelovali na prihodnjih zborih volivcev. Prvi zbor volivcev bo v soboto zvečer v Planini pod Jesenicami.

to, da Okrajni ljudski odbor sestavlja tudi perspektivni in letni družbeni plan okraja ter da bo na prihodnjih sejah razpravljati zlasti o razvoju obrti, trgovine in kmetijstva, medtem ko je načela in smernice za razvoj turizma že sprejel v začetku januarja. To kaže, da so poglobljena prizadevanja usmerjena na razvijanje tistih gospodarskih panog, ki neposredno vplivajo na naše življenjske razmere.

V našem okraju je 25 volilnih okrajev oziroma enot, oziroma toliko, kolikor bomo izvolili poslancev. V zvezni zbor Zvezne ljudske skupščine bomo s področja okraja Kranj izvolili 2 poslance, v Zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine 3, v Republiški zbor Ljudske skupščine LRS-11, v Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine LRS pa 9 poslancev. Proizvajalci — kmetijci iz okraja Kranj pa bodo volili poslanca v Zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine skupno s proizvajalci — kmetijci iz ljubljanskega, trboveljskega, novomeškega, koprškega in goriškega okraja, poslanca v Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine LRS pa skupno s proizvajalci — kmetijci iz ljubljanskega okraja.

S plenuma Občinskega odbora SZDL Kranj

Volivci naj predlagajo

V kranjski občini se bodo zbori volivcev začeli v torek

Kot začetek priprav na volitve v Zvezno oziroma republiško skupščino bodo te dni v vseh volilnih enotah občine Kranj posvetovanja predstavnikov družbenih in političnih organizacij. Prvi zbori volivcev bodo od 21.—26. jan. Na teh bodo izvolili 144 delegatov za kandidacijske konference v Zvezno in 239 delegatov za kandidacijske konference v Republiško skupščino. Drugi zbori volivcev bodo od 8. do 15. februarja. Takrat bodo volivci končno potrjevali kandidature.

O vsem tem so se v sredo, 15. t. m., pogovorili na plenumu Občinskega odbora SZDL Kranj. Ugotovili so, da bo treba s predvolilnimi pripravami dokaj poglobiti. Na zborih volivcev bodo hkrati razpravljali tudi o drugih vprašanjih. Celotna predvolilna dejavnost naj bi slonela na razpravljanju in reševanju širših in ožjih problemov. Razen drugega bodo na prvih zborih volivcev razpravljali o družbenem planu občine. Na drugih zborih volivcev pa bodo hkrati volili tudi krajevne odbore.

Na predlog sekretariata Občinskega

odbora SZDL so na plenumu že govorili o tem, komu naj bi na zborih volivcev ponudili kandidature. Predvsem pa naj bi volivci sami predlagali kandidate. To je bilo na plenumu še posebej poudarjeno. Število kandidatov ni omejeno, celo zaželjeno je, da bi bilo na vsaki volilni listi več kandidatov kot bo izvoljenih poslancev, da bi tako dali volivcem čim večjo možnost izbire. Velike važnosti za izbiro kandidatov pa bodo volitve v kandidacijske konference. Na teh konferencah naj bi se dodobra pogovorili o kandidatih in izbrali tiste, ki bodo lahko v zvezni ali republiški skupščini največ koristili ožjemu kakor tudi širšemu krogu naše skupnosti.

V okviru organizacijskih priprav je bilo na plenumu rečeno, da je potrebna pomoč vseh političnih in družbenih organizacij, da bi se ne ponovile napake, ki so bile pri jesenskih volitvah v ljudske odbore. Samo zaradi neurejenosti volilnih imenikov kakih 1700 volivcev v kranjski občini takrat ni moglo voliti, kar je zmanjšalo volilno udeležbo.

K. M.

Mladi volivci!

ALI MORDA ŽE VESTE, KAJ BO 22. FEBRUARJA NA GO-SPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI?

obdobje naslednjih nekaj let. Ti programi, ki kažejo usmeritev ljudskih odborov na najvažnejše naloge, bodo osnova za sestavo perspektivnih in letnih družbenih planov občin. Podobne programe svojega dela sestavljajo tudi

KONČNO VENDARLE?

Žičnica na Vitranc bo že ta mesec začela poskusno obratovati, so nam povedali v Kranjski gori. Upajmo, da bo to končno vendarle res. Delavce je v zadnjih dneh precej oviral sneg. Toda sneg je bil hkrati tudi vzpodbuda za delo. Privabil je v Kranjsko goro polno smučarjev, ki čakajo, kdaj jih bo zračna železnica dvigala na smučišča. Za zdaj bodo dalj v promet samo spodnji del, polovico žičnice v dolžini 1200 m. Ta bo smučarje dvignila za 340 m na lepa smučišča. Drugi, gornji del žičnice pa bodo pripravili za obratovanje verjetno spomladi. Na sliki: stara žičnica v Kranjski gori.

Mnenja o vplivu analitske ocene

na organizacijo dela, personalno politiko in varnost pri delu

Nekatera gorenjska podjetja so že začela analitsko oceno, v drugih pa so zaradi tega, ker je bilo delo slabo opravljeno, začeli znova, ali pa so delali počasi in pazili, da so delovna mesta res temeljito analizirali in se je zato delo zavleklo. Lep del podjetij je sprejel analitsko oceno kot delo, ki je nujno za boljše organizirano proizvodnjo. Ob analitski oceni so podjetja začela spoznavati posamezne elemente dela po delovnih mestih in njihove medsebojne odnose.

Marsikje so že odkrili napake pri zaposlovanju delavcev, ocenjevanju odgovornosti in pomembnosti dela na posameznih delovnih mestih, spoznali so nepravilen kvalifikacijski sestav delovnih mest in ugotovili tudi nepotrebna in taka delovna mesta, ki ne zahtevajo polne osemurne zaposlitve. Ponekod so se pokazale tudi nerealne tarifne postavke za posamezna delovna mesta. Marsikje so spoznali tudi pomanjkljivo organizacijsko strukturo podjetja, brez opredeljenih pristojnosti in odgovornosti posameznikov. Ponekod so delovna mesta enostavno istovetili s številom zaposlenih itd. Vse te in še druge pomanjkljivosti je bilo moč odkriti prav z analitsko oceno. Nekaterim podjetjem je že uspelo, da so začela na osnovi analitske ocene odstranjevati te vrste pomanjkljivosti. Ponekod pa so se zbal te težave, ki bi morebiti nastale pri odstranjevanju napak in so začeli iskati izgovore, češ ali je analitska ocena sploh potrebna.

V nekaterih podjetjih na Gorenjskem so nam povedali, da ugotovitev analitske ocene že uporabljajo za to, da odstranjujejo napake. Ko smo povprašali tov. Mitja Kamušiča iz organizacijskega oddelka »Planike« v Kranju, kako naj bi na podlagi analitske ocene uredili sodobno personalno politiko, nam je dejal, da prav analitska ocena pokaže, kaj zahteva od človeka posamezno delovno mesto. Z ukrepi personalne politike bo moč povečati proizvodnost dela in zadovoljstvo delavcev.

S sodobno personalno politiko, ki se ravna po zahtevah delovnih mest, bomo lahko izbrali ljudi, ki jim bo delo ustrezalo tako po izobrazbi, fizičnih sposobnostih itd. Tako bomo lahko odpravili premeščanje na delovnih mestih, nezadovoljstvo delavcev in si zagotovili tudi stalno delovno silo.

Na vprašanje, kako bo koristila analitska ocena pri varnosti pri delu, sta nam tov. Dante Jasnič in Frece v jeseniški železarni med drugim povedala, da jim je analitska ocena že sedaj, ko še ni končana, pokazala marsikaj koristnega. Ko bo končana, pa bo v še večji meri nudila pregled nad delovnimi mesti, težino delovnih mest itd. Tako bo moč omejevati marsikatera poklicna obolenja, škodljive vplive okolice na posamezna delovna mesta in poklicno invalidnost. Na osnovi analize delovnih mest bosta lahko industrijski psiholog in obratna ambulanta usmerjala ljudi na ustrežna de-

lovna mesta. Tudi higiensko-tehnična zaščita bo lahko s pridom uporabljala rezultate te analize. Tako bo moč odpraviti mnogo zastojev, izostankov in tudi investicije bomo lahko mnogo bolj smotrno uporabljali.

»Pomanjkljiva pa se nam zdi analitska ocena v tem,« sta dejala, »ker pri ocenjevanju ne združuje delovnih mest delavcev in uslužbencev, saj določa za te različno vrednost točk. Tako ta sistem ni enoten in smo morali tudi ločeno ocenjevati.«

Tovariša Dušana Goltesa v organizacijskem oddelku Bombažne predilnice in tkalnice v Trziču pa smo povprašali, katere pomanjkljivosti odkriva analitska ocena pri organizaciji dela v njihovi tovarni. Čeprav analitska ocena še ni končana, nam je povedal tov. Goltes, se je že sedaj pokazalo, da za nekatera delovna mesta ni potreben »cel« človek, kjer je bilo ponekod delo slabo organizirano. Prav z analitsko oceno pa bo moč odpraviti napake pri organizaciji dela, kar bo vplivalo na povečanje proizvodnosti in boljše zadovoljstvo delavcev. Nekateri konkretni uspehi, med katere lahko prištejemo tudi to, da so se delavci bolj začeli zanimati za proizvodnjo in tudi sami spremljajo potek analitske ocene, da bi bile pomanjkljivosti čimprej odpravljene, so se že pokazale. Ker pa smo šele na začetku, lahko večje uspehe pričakujemo, je dejal tovariš Goltes.

Lj.

TE DAN PO SVETU

V britanski vladi so se sporazumeli o tem, da se lahko etnarh Makarios vrne na otok, ne da bi od njega zahtevali kakršnekoli izjave, da se EOKA odpove nasilju. Razgovori o teh vprašanih naj bi bili v Londonu. Britanski pogoj za sporazum bi bil ta, da bi imela Velika Britanija za določen čas suverenost na otoku, pozneje pa bi privolila v samoodločbo Ciperčanov. S pogodbo bi bila združitev z Grčijo odložena vsaj za 10 let.

V Franciji bodo letos zgradili prvo atomsko centralo za industrijsko proizvodnjo. Gradnja, ki bo trajala vso leto, bo stala na desni obali Rhone, okrog 20 km daleč od Avignona.

V ponedeljek se je v Zenevi začelo zasedanje izvršnega komiteja sklada za begunce. Visoki komisar OZN za begunce dr. August Lindt je v svojem govoru orisal glavna vprašanja, s katerimi se je njegov urad bavil v preteklem letu. Zlasti pa se je zadržal na vprašanju madžarskih beguncev v Jugoslaviji.

Z ukazom predsednika republike je bil za jugoslovanskega poslanca v Tuniziji imenovan dosedanji načelnik oddelka v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Ilija Topalovski.

Prvi jugoslovanski poslanik v Maroku Mustafa Vilović je v ponedeljek odpotoval iz Beograda preko Pariza v Rabat.

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je v ponedeljek popoldne sprejel na protokolarni obisk novega čilškega poslanika v Jugoslaviji Enrique Bernsteina.

Nad 9.000 znanstvenikov iz 44 dežel je poslalo Organizaciji združenih narodov vlogo, v kateri zahtevajo sklenitev mednarodnega sporazuma o opustitvi poskusov z jedrskim orožjem. V peticiji pravi, da vsaka nova poskusna eksplozija povečuje radioaktivno sevanje, ki škoduje človeškemu organizmu in povečuje število rojstev defektnih otrok.

V ponedeljek dopoldne so se začeli razgovori med indonezijskim predsednikom Sukarnom in predsednikom Naserjem. Razgovori so se nanašali predvsem na položaj v svetu in v zvezi s tem na mednarodni položaj Indonezije.

Po 23 poveljnih vladnih krizah v Franciji je francoska zbornica v terek razpravljala o reformi ustave, ki jo je zasnovala Gaillardova vlada. Le-ta je na zadnji seji sprejela osnovne smernice te reforme. Gaillard pa je v svojem volilnem okraju izjavil, da je »zagotovitev stabilnosti vlade« njen glavni namen.

New York Times poroča, da je treščil na zemljo neki ameriški bombnik, v katerem je bilo atomsko orožje, ki pa ni eksplodiralo. Kje in kdaj je prišlo do nesreče, poročilo ne pove.

V terek je bila pod predsedstvom Svetozarja Vukmanovića seja Zveznega izvršnega sveta, na kateri so obravnavali in sprejeli več uredb in odlokov s področja gospodarstva, prosvete in kulture, socialne politike in ljudskega zdravja.

Predstavniki uprave za tehnično pomoč OZN v Jugoslaviji Richard Symonds je na sestanku z novinarji v terek izjavil, da je Jugoslavija dobila lani tehnično pomoč v vrednosti 905.000 dolarjev. Lani je obiskalo Jugoslavijo 51 strokovnjakov iz 16 dežel.

Znanstveni sodelavec leningrajskega Inštituta za teoretično astronomijo prof. A. Čebotarev je izjavil, da bodo lahko sovjetski znanstveniki izstrelili na Luno raketo, ki se bo na njej razpočila. Druga raketa, ki jo bodo izstrelili, bo enkrat obletela Luno, potem pa se bo vrnila na Zemljo.

Generalni sekretar OZN Hammarskjöld je v sredo z letalom odpotoval v London, kjer bo imel razgovore z zunanjim ministrom Selwynom Lloydem. Izmenjala bosta misli o vprašanih, ki se tičejo OZN — predvsem o razorožitvi.

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOCI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

LJUDJE IN DOGODKI
ODGOVOR ZAHODA

Dolgo pričakovani odgovor Zahoda na Bulganinovo poslanico je zdaj tu. Treba je bilo več ko mesec dni čakati nanj; brčkone pa bi ga še naprej zavlačevali, če ne bi zahodnih političnih krogov spodbudila še druga poslanica sovjetskega predsednika vlade. Prvi se je oglasil Eisenhower, za njim francoski premier Gaillard (izgovori Gajar), podobne odgovore pa pripravljajo tudi v ostalih zahodnih prestolnicah.

Med vsemi je seveda Eisenhowerjevo pismo najvažnejše, saj so vsi ostali odgovori v glavnem podobni ali celo istovetni ameriškega stališču. Sporočilo ameriškega predsednika je sicer precej obširno, vendar pa, kakorkoli ga obročamo, najdemo v njem le malo spodbud za hitreje reševanje sedanje mednarodne napetosti.

Eisenhower gladko zavrača vse Bulganinove predloge in meni, da ne dajejo ustrezne podlage za skupni sporazum. Takšno odklonilno stališče seveda ne zbija preveč optimizma, tolažilno pa je pri tem, da ga le ne deli vsa zahodna javnost. Bivši francoski premier Faure (bil je eden od 4 udeležencev sestanka »velikih« v Zenevi 1955. leta (pravi, da »v sovjetskih predlogih vsaj na prvi pogled ni nič takšnega, kar bi se ne zdelo pametno«). Eisenhower nato našteva vrsto svojih predlogov, ki so v bistvu le stare, ponovljene inačice znanih zahodnih stališč in ki jih je Sovjetska zveza že večkrat zavrnila. Med drugim odklanja sovjetski predlog, naj bi sklenili pakt o nenapadanju, čeprav se je za to idejo »rahalo ogrel« tudi britanski ministrski predsednik Macmillan. Predsednik ZDA trdi, da taka pogodba ni potrebna, ker so

se proti agresiji izrekle vse članice ZN v Ustanovni listini. Toda, ali bi škodilo, če bi ta načela še enkrat slovesno ponovili in bi velike sile vnovič prisegle nanj? Ali ni kljub svečanemu podpisu na Ustanovni listini ZN, ki izključuje vojno kot sredstvo za reševanje spornih vprašanj, prišlo do vojne

EISENHOWER

v Koreji, ob Suez, v Indokitajski, Alžiru itd. Končno pa tudi sam Eisenhower pljuje v lastno skledo, ko v isti sapi o »nepotrebnosti« takega pakta hili zatrjeva, da bi bilo treba znova potrditi privrženost načelom Ustanovne listine ZN. In končno samo Eisenhowerjevo pismo v začetku po-

udarja, da želita ameriško ljudstvo in vlada mir. Če ne bi bilo »treba« takih izjav, zakaj se potem Eisenhower sploh tako slovesno sklicuje nanje?

No, takih slabosti ima Eisenhowerjev odgovor še več. Tako je načelno predsednik ZDA privolil v sestanek s sovjetskimi voditelji, vendar je potem tega v bistvu pozitivnega sklepa takoj zmanjšal, ko je pripomnil, da bi bilo treba izvesti vrsto predhodnih sestankov, vključno konference zunanjih ministrov. Sestanek »najvišjih« bi bilo treba vsekakor pripraviti, toda te priprave bi morale imeti zgolj tehnični značaj. Vse druge priprave, ki bi hotele že na poprejšnjih, nižjih stopnjah reševati zamotane mednarodne probleme, pa bi lahko samo zavrla ali celo popolnoma ustavile tok pogajanj. Jasno je namreč, da je danes mednarodni položaj toliko zašel v zagato, da ga lahko iz nje spravijo samo ljudje, ki morejo z vsemi pooblastili sklepati in ukrepati. To pa so lahko samo glavarji držav.

Kljub vsem tem pomanjkljivostim, ki jih je narekovalo nepomirljivo stališče nekaterih ameriških krogov z zunanjim ministrom Dullesom na čelu, pa je vendar odgovor Eisenhowerja pisan v zmernem tonu. Tudi Gaillardovo pismo pušča precej široko odprta vrata za pogajanja z Vzhodom. Čeprav je to v obeh odgovorih nekoliko podrejeno ostalim, togim glediščem Zahoda, pa je vendar bolj bistveno, saj jasno kaže, da se je končno le nekaj zganilo v politiki veselil. Prvo to pa potrjuje čedalje bolj razširjeno prepričanje v svetu, da so pogajanja med obema stranema neogibna stvar.

Martin Tomažič

naša kronika

OBČINSKI ZBORI SZDL V JESENISKI OBČINI SO RAZPRAVLJALI TUDI O TRGOVINI

Večina terenskih in krajevnih odborov SZDL jeseniške občine je že zaključila letošnje občne zbornice. Zbori so bili povsod dobro obiskani, razen v Zabreznici, Breznici, Smokuču, Vrbi in Potokih, kjer jih bodo morali ponovno sklicati.

Na zborih so razpravljali o številnih vprašanih, predvsem pa o delu organov družbenega upravljanja, o potrošniških svetih, ki v jeseniški občini niso dosegli zaželenega razvoja. Grajali so tudi poslovanje trgovske mreže.

Najboljši zbori so bili v Kranjski gori, Mojstrani in Dovjem. Hrušici in nekaterih terenih na Jesenicah.

POLLETNI USPEHI JESENISKOŠKIH STROKOVNIH ŠOL

Učni uspeh je bil ob letošnjem polletju na vseh jeseniških strokovnih šolah zadovoljiv. Na Vajenski šoli je srednja ocena 3,5. Pozitivno je bilo ocenjenih 66 učencev ali 73%. Srednja ocena na Metalurški industrijski šoli je 3,35. Brez slabih ocen je 163 učencev ali 80%. Srednja ocena Mojstrske šole je 3,52, pozitivno ocenjenih pa je bilo 130 učencev ali 84,4%. Na Metalurški srednji tehniški šoli, ki je oddelk ljubljanske STS je srednja ocena v prvem polletju 3,55. Izdelalo je 53 dijakov ali 72,5%.

Vajenska šola vzgaja kvalificirano delovno silo za obrt, Metalurška industrijska šola kvalificirane delavce za Zelezarno, Mojstrska in Tehniška srednja šola pa visoko kvalificiran oz. srednje strokovni kader za Zelezarno Jesenice kakor tudi za ostala metalurška in kovinarska podjetja v državi. U.

20 LET AERO-KLUBA JESENICE

Dne 25. januarja bo na Jesenicah redni letni občni zbor Aero-kluba, na katerem bodo proslavili tudi 20-letnico njegovega obstoja. Preživelim ustanoviteljem kluba bodo izročili priznanja in počastili spomin onih, ki so padli kot talci ali borci narodnoosvobodilne vojske. O delu jeseniškega aero-kluba je povedal Lojze Tratnik tole: »Začeli smo brez vsakih sredstev. Od takratnega športnega društva smo dobili skromno barako, v kateri smo pričeli delati. Posrečilo se nam je izdelati dvojce Cegling letal, ki sta člani zelo navdušili. Prva gorenjska krila smo krestili na Poljanah. Krmalu za tem smo izdelali park letal. Podružnice smo organizirali v Lescah in v Kranjski gori. Modelarji so bili izredno pridni, in so pod strokovnim vodstvom Jožeta Ravnička — očeta modelarjev — izdelali vrsto modelov jedrnatih letal. V Blokah smo opravili prve pilotske izpite. Po tistem smo postavili v Rodnah pri Begunjah hangar za letala v velikosti 20 x 9 m, ki pa ga nismo uporabljali. Med tem je namreč prišla okupacija. Po osvoboditvi nas je ostalo malo. Začeli smo znova in postajali vse močnejši aero-klub, ki je dal prve inštruktorje in prvi »gasilsko padalski odred v Evropi.« U.

MESTNO GLEDALIŠČE Z JESENIC GOSTOVALO V PODNARTU

V domu »Svobode« v Podnartu smo bili preteklo nedeljo mladi in stari deležni lepega kulturnega dogodka. Mestno gledališče z Jesenic nam je posredovalo pravljico »Skok, Cmok in Bistrok«, ki jo je napisal Mladen Sirok in prevedel član MG Bojan Čebulj.

Jeseničani so zgodbo zaigrali z velikim znanjem in gledališko rutino, pa tudi s predanostjo delu. Posebno so se odlikovali: Tatjana Malovrhova v vlogi čarovnice, Ivo Kos v vlogi Bistrooka in Lakota Miran v vlogi Cmoka. Tudi plesni nastopi vli in čarovničnih služabnikov so bili skrbno naštudirani in domiselni. Režiser Jože Tomažič je znal sicer skopo besediti dobro razprsti in izpopolniti s plesnimi vložki, znal je pa poskrbeti tudi za to, da je obranila pravljica kljub burkam Skoka, Cmoka in Bistrooka svoj romantični nadih. K temu je nemalo pripomogla tudi scenarija, delo scenografa Jožeta Bedčca. G.

kratko, vendar zanimivo

PRIHODNI TEDEN KONGRES ZVEZE SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV V MARIBORU

Kongres Zveze Svobod in prosvetnih društev, ki bi moral biti v Mariboru 18. in 19. januarja, je zaradi zasedanja Ljudske skupščine Slovenije preložen na 25. in 26. januar.

Kongres se bo udeležilo tudi 27 delegatov iz kranjskega okraja. Le-ti so bili izvoljeni na Okrajni skupščini Sveta Svobod in prosvetnih društev. S.

NOV PROIZVOD TOVARNE »NIKO«

Tovarna »Niko« iz Zeleznikov bo v kooperaciji s tovarno »Krušil« iz Valjeva v kratkem začela s proizvodnjo vžigalnih magnetov za 50 ccm motorje. Vžigalnih magnetov doslej pri nas nismo proizvajali in smo jih morali uvažati iz tujine.

V LOŠKEM GRADU BO MUZEJ

Zvedeli smo, da so se začeli razgovori o programu za preure-

ditev škofjeloškega gradu v muzej in za druge kulturne namene. Nedvomno bo to prispevalo tudi k pozitivni izletništva in turizma v Loki.

V KAMNI GORICI JE MLADINA AKTIVNA

V nedeljo je kamnogoriška mladina uprizorila sodobno dramo »Mladost pred sodiščem«. Tudi režijo so prevzeli sami. Kljub izredno slabemu vremenu je bila dvorana polna. Po splošni sodbi je bila uprizoritev ena najboljših v povojnih letih.

ZVEZA ČRNI GRABEN — TUHINJSKA DOLINA

Iz Sentvida pri Lukovici podaljšujejo okrajno cesto proti Zlatemu polju, od Zlatega polja pa gradijo cesto proti Pšajnovici. Ko bodo vsa dela končana, bo Črni Graben po najkrajši poti povezan s Tuhinjsko dolino. Ker iz Tuhinjske doline gradijo vozno cesto na 1500 m visoko Menino in jo bodo v prihodnjih letih podaljšali do Črničve, bosta povezani tudi Tuhinjska in Gornjegrajska dolina.

TUDI GOSTINCI SE BODO USPOSABLJALI PO PIV - METODI

Gostinci na Gorenjskem so se odločili, da bodo v mrtvi sezoni priredili tečaje, na katerih naj bi usposabljali ljudi za glavno sezono. Gostinjska zbornica v Kranju se je odločila, da bi usposabljali te ljudi po PIV metodi. Zato so se pred dnevi zbrali na Bledu nekateri gostinci z Gorenjske na 3-dnevem seminarju, kjer bodo dobili ustrezno znanje, s katerim bodo lahko kasneje posredovali potrebno znanje na tečajih in sestavili učni načrt za tečaje. Te tečaje bodo lahko obiskovali vsi tisti, ki se bodo prijavili na razpis Gostinjske zbornice in ki bodo pripravljali delati v glavni sezoni v gorenjskih gostinjskih obratih. Tako gorenjskim gostincem ne bo treba več iskati izven gorenjskih meja delovne sile za nekaj mesecev glavne sezone.

OTVORITEV RAZSTAVE UMETNO KOVANIH IZDELKOV V KRANJU

Drevi ob 8. uri bo v Mestnem muzeju v Kranju otvoritev razstave umetno kovanih izdelkov mojstra Bertonceja iz Kropce. Razstava utegne biti še posebej zanimiva zagledatelju, ker tokrat posega na področje kropskega umetnega kovaštva. Razstavljeni so lesenci, živalske figure, kovane mreže za okna, svečniki, žare, maske itd. Razstavljalec — mojster Bertoncej velja za enega naših najboljših kovaških mojstrov — umetnikov. Uspeh njegovih umetnostnih stremeljenj je tudi spomenik francoskim žrtvam — internirancem na Ljubelju. S.

SLABSI USPEH NA KAMNIŠKI GIMNAZIJI

Ob zaključku prvega polletja je bil na kamniški gimnaziji dosežen povprečno za 3% slabši uspeh kot lani. Povprečni uspeh v nižji gimnaziji je 46%, v višji pa 65%. Najboljši je sedmi razred z 82%. V višji gimnaziji so samo 3 odličnjaki.

JANEZ TERAN V BUKAREŠTI

Včeraj se je začel v Bukarešti mednarodni šampionat Romunije v namiznem tenisu. Med jugoslovanskimi reprezentanti, ki sodelujejo na tem turnirju je tudi mladinski državni prvak Kranjčan Janez Teran. Ostali naši reprezentantje so Harangoza, Voigrinc in Hrubud.

OBRAZI IN POJAVI

ZAKAJ SE NE SMEJI?

Olgo poznam že dlje časa, že več let. Prijatelj in prisrčen otrok je. Prevzaprav sedaj ni niti več otrok — 15 let ima, po njenem pogledu in miselnosti pa bi ji lahko človek prisodil tudi več. Teda, ko je pričela hoditi v šolo, je bila nasmejana in navšna kot drugi otroci. Ko jo sedaj srečujem, pa se mi zdi, da ni več taka kot njene sovrstnice in njeni sovrstniki. Resna je, le redko jo vidim veselo in razigrano. Največkrat je sama, njene oči so postale otožne, in zdi se mi, da vedno iščejo in tavajo nekje daleč.

Ne vidim jo mnogokrat in včasih se mi zdi, da mi je dolgčas, če se dlje časa ne vidiva. Večkrat jo iščem med množico tistih razigranih šolarčkov in če jo vidim, če jo vidim samo toliko, da opazujem koliko je v zadnjem času zrasla, mi je, vsaj zdi se mi, takoj laže.

Cutiš pa, da se njenemu ostrumu pogledu kljub temu izogibam. Včasih se izogibam tudi, da bi se srečala in govorile. Zakaj? Saj je vendar tako dober in prisrčen otrok, otrok, čigar pogled marsikaj pove, čeprav so njena usta tako skopa z besedami.

Kadarkoli jo vidim in srečam, mi dlje časa ne gre iz misli. Njene kretnje in njene oči, njene otožne oči, me vesekoli zasledujejo. Tudi sedajle jih vidim... Gledajo me kot vedno, Olga sedi molče, strmi v dalejša kot da nekaj išče, išče, vendar nikoli ne pove kaj.

Nimam poguma, da bi jo vprašala, kje blodi. Nimam poguma, ker vem, da bi mi težko odgovorila in da verjetno tudi jaz ne bi znala razvozlati

njenih misli. Zato največkrat molčiva ali pa govoriva o vsakdanjih stvareh.

Posloviva se navadno tiho, na videz hladno. Teda, mi je vedno težko. Najraje bi ji povedala, da čutim z njo.

Razumem jo. Čeprav je še otrok, je pogledala življenju že preglbokoko v obraz. Mladost ji mineva brez otroške razposajenosti, navivnega šolskega veselja, prijetnih izletov in zaupnih gemenkov s starši. Olga je sama v življenju. Mlada je, otrok je, ki ne pozna ljubezni, mlina staršev in prijatelja doma. Staršev ni poznala. Odraščala v družbi neprestanih preprirov, v okolju, kjer ji nihče ne privoščil prijazne besede. Olga je zanje le mrtev predmet.

Postala je zakrknjena, samosvoja. Sedaj najraje molči in živi sama v svojem mladosnem svetu.

Njene oči pa še vedno iščejo, morda sedaj niti ne vedo več kaj. Iščejo, tavajo, molčijo, čakajo in verjetno tudi — trpijo...

Prav teh oči ne morem pozabiti. Zato se izogibam njenih pogledov. Izogibam se jih ker čutim, da bi morala tudi sama narediti več, da bi Olga poznala mladost. Dlje časa me že težijo misli, ki sem jih napisala. Hotela sem povedati to, ker vem, da je takih otrok še več. Morda se bo le še kdo spomnil in jim skušal v vzpodbudno besedo pomagati, morda bo tudi kdo spoznal, da ne ravna prav, morda bo ob tem še kdo pomislil —

»Zakaj se ta otrok ne smeji?«

gorenjski obveščevalci

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASJI

Privatnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: Preklic 20 d/n, izgubljeno 10 d/n, ostalo 12 d/n od besede. Naročniki imajo 20% popusta.

Telefonska številka naročnika in oglasnega oddelka je: Kranj 190.

Dne 31. decembra 1957 sem izgubila od postaje do Stražišča rjavo denarnico z dokumenti. Oseba, ki jo je pobrala je opazena. Prosim proti nagradi vrniti na upravo lista.

Zadružna mlekarica Kranj obvešča vse zainteresirane masovne organizacije in podjetja, da ima naprodaj po ugodni ceni radio »Vesna«, rabljen 9 mesecev. Interesenti naj se oglašijo v mlekarici najpozneje do 1. februarja 1958.

Prodajam konja 5 let starega. — Ribničar Anton, Praprotna polica 22, Cerklje.

Prodajam večjo otroško posteljo z žarnico in vložkom, globok otroški voziček in stajco — vse odlično ohranjen. Naslov v oglasnem oddelku.

Poceni prodajam »Singer« šivalni stroj z okroglim bobničkom, malo rabljen vzdrljiv štedilnik levj ter porcelanasti umivalnik italijanske. — Stražišče 297.

Vajenca sprejememo takoj. Ponudbe poslati trg. podjet. »Eltas«, Kranj.

Mestna klavnic Kranj sprejme v službo takoj KVALIFICIRANEGA DELAVCA. — Pogoji: vojašine prost. — Plača po dogovoru.

VEČ VAJENCEV.

Interesenti naj se javijo na upravo podjetja osebno ali pisмено.

KMETIJSKA ZADRUGA TRATA - kolodvor

Škofja Loka - telefon 329

sprejme v službo

UPRAVNIKA

Nastop 1. marca. Pogoji: Ekonomska izobrazba, Srednja kmetijska šola ali večletna praksa v kmetijski zadrugi. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe poslati na upravo zadruga.

Razpisna komisija Zdravstvenega doma Kranj, razpisuje na podlagi 33. in 37. člena Zakona o javnih uslužbenih (Uradni list FLRJ, št. 53/57)

mesto računovodje

z dovršeno ekonomsko srednjo ali njej enako šolo z najmanj 3 letno prakso v finančni (računovodstveni) službi. Plača po veljavnih predpisih. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnja z osebnim življenjepisom je treba vložiti pri tajništvu Zdravstvenega doma Kranj, Poljska pot 8.

Razpis

»MOTOR« tovarna električnih in hladilnih strojev, gasilske opreme Škofja Loka, razpisuje naslednja delovna mesta:

1. ŠEFA FINANČNEGA SEKTORJA
Prednost imajo diplomirani ekonomisti z nekaj let prakse ali absolventi ekonomskega tehnikuma z 10 do 15 let prakse.
2. ŠEFA PROIZVODNJE
Prednost imajo strojni inženir z večletno prakso, strojni tehnik z 10-15 let prakse ali industrijski tehnik z večjo prakso.
3. SEKRETARJA PODJETJA
Prednost imajo diplomirani pravnik s sodnijskim izpitom.
4. več vratarjev in nočnih čuvajev
5. več tehnologov in normircev
6. več kvalificiranih varilcev
7. več kvalificiranih strugarjev
8. več delavniških administratorjev (poenterji)
9. več kvalificiranih kaluparjev za livarno
10. več livarjev
11. kvalificiranega galvanizerja
12. več kontrolorjev za tehnično kontrolo
13. 2 kvalificirana ključavničarja
14. 2 obratna električarja
15. več visokokvalificiranih strugarjev

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku, oz. dogovoru.

Pismente ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja naslovite na tovarno »Motor« Škofja Loka, oz. se oglašite osebno v dopoldanskih urah.

»MOTOR« Škofja Loka

Kupim lahko kosilnico na konjsko vprego. Naslov v oglasnem oddelku.

Kupim nekaj borovih suhih desk 5 cm debelih. Ažman Karol, mizar, Kranj, Savska 6.

Najprimernejše darilo za rojstni in godovni dan je lepa ciklama. Oglejte si jih v vrtnariji. Nskup ni obvezen. — Erman T., Partizanska 7, Kranj.

Ušla je psica, nemška ovčarka, trda, črno-rjave barve. Sliši na ime »Kirna«. Kdor kaj ve kje se nahaja, naj proti nagradi javi na naslov: Mohorič, Stari dvor 42, Škofja Loka.

Ušel je pes, nemški ovčar, temnosive barve, sliši na ime Elijan. Izsleditelj naj javi proti nagradi na naslov Krošelj Andrej, C. Talcev 5, Šk. Loka.

Trgovinska zbornica v Kranju sprejme pomožnega uslužbenca za šest-urno delo (raznašanje pošte in druga pomožna dela). Javite se v tajništvo Zbornice Kranj, Prešernova ul. 10/II.

Dne 16. januarja sem od Cerklj do Kranja izgubila denarnico z dokumenti. Najditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne na naslov: Perko, grad Strmolj, Dvorje 4 — Cerklje.

OBJAVE

RAZPRODAJA

Velika razprodaja odvečnih kmetijskih strojev bo na Kmetijskem posestvu Smednik dne 26. 1. 1958 na javni dražbi z začetkom ob 10. uri na obratu v Hrašah št. 45 pri Smedniku. — Naprodaj bodo vprežni stroji — izruvač krompirja, grablje, dve sejalnici, več rabljenih voz, traktorski izruvač, drobilce žita, žitni mlin, traktorske krožne brane, več plugov in bran itd. Prednost nakupa ima družbeni sektor, če pri njem ni interesentov pa zasebniki.

ŠOFERSKI TEČAJ

Društvo Ljudske tehnike Zabnica organizira tečaj za šoferje — amaterje. Prijave sprejema do 31. januarja 1958 Podrečkar Jože, sedlar, Zabnica.

POPRAVEK
V zadnji številki »Glasa Gorenjske« 13. januarja t. l. smo objavili razglas občinskega ljudskega odbora Kranj o obveznem cepljenju psov. Neljubo pomoto, da bo cepljenje psov za Kranj 17. 1. ob 10. uri danes popravljamo, ker bo cepljenje psov za Kranj isti dan ob 14. uri. Ponovno pa opozarjamo, da bo za zamudnike iz vseh krajev cepljenje 27. 1. 1958 ob 14. uri na klavnici v Kranju.

ZAHVALA

Ob smrti nadvse dobrega moža, očeta, starega očeta, strica, brata

JANCA JOZEFA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem učencem, katere je pokojni izučil. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini za spremstvo na njegovi zadnji poti, č. g. Dovžan Francetu za poslovilni govor. Zahvala smo dolžni kniškemu pevskemu zboru. Končno smo dolžni zahvalo dr. Božidarju Fajdigi, ki mi je tolikokrat lajšal njegovo bolezen. Vsem pa, ki so nam poklonili vence in cvetje, ter vsem, ki so nam ustмено in pismeno izrazili sažalje — hvata. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikkem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča žena Marjana in otroci
Senično, 10. 1. 1958.

KINO

»STORŽIČ« KRANJ, 17. jan. ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni cinemascope »TRIJE NOVČICI V VODNJAKU«. 18. jan. ob 16. in 18. uri ameriški barv. cinemascope film »TRIJE NOVČICI V VODNJAKU«, ob 20. uri premiera jug. filma »V SOBOTO ZVEČER« in premiera angl. barv. vstavision filma »RICHARD III.« (vstopnice za ob 20. uri so že razprodane). 19. jan. ob 10. uri jug. film »V SOBOTO ZVEČER«, ob 14. uri amer. barvni film »DO PEKLA IN NAZAJ«, ob 16., 18. in 20. uri amer. barv. cinemascope film »TRIJE NOVČICI V VODNJAKU«.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO, 18. jan. ob 19. uri premiera jug. filma »V SOBOTO ZVEČER«. 19. jan. ob 16.30 in 19. uri jug. film »V SOBOTO ZVEČER«.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE, 18. jan. ob 18. in 20. uri premiera angl. barv. cinemascope filma »RICHARD III.«. 19. jan. ob 15., 17. in 19. uri amer. barv. film »DO PEKLA IN NAZAJ«.

NAKLO, 18. jan. ob 19. uri amer. barv. film »DO PEKLA IN NAZAJ«. 19. jan. ob 16. in 19. uri angl. barv. vstavision film »RICHARD III.«.

BLED, 17. jan. sov. barv. film »PREIZKUSNJA ZVSTOBE«. Od 18. do 20. jan. amer. barv. kavbojski film »INDIJANSKI BOREC«.

RADOVLJICA, od 17. do 19. jan. amer. barv. kavboj. film »DOLINA MASCEVANJA«. V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

LJUBNO, 18. in 19. jan. češki barv. film »JAN HUS«. V soboto ob 19.30 in v nedeljo ob 16. in 18. uri.

»SORA« ŠKOFJA LOKA, od 17. do 19. jan. jugoslov. film »NE OBRACAJ SE SINKO«.

»KRAVAV« CERKLJE, 18. in 19. jan. amer. barv. film »DO ZADNJEGA«. V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

GLEDALIŠČE

»PREŠERNOVO GLEDALIŠČE« KRANJ

Petek, 17. januarja ob 20. uri: Stuart Oliver: »Čudovite pustolovščine« — Komedija v treh dejanjih — izven.

Nedelja, 19. januarja ob 16. uri: D. Gorinšek: »Rdeča kapica« — pravljinska spevoigra v treh dejanjih — izven in za podeljelje.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

V soboto in nedeljo 18. in 19. januarja ob 19.30. uri C. Goldoni »MIRANDOLINA«. — Komedija v treh dejanjih. Premiera. Rožina in scena Bojan Čebulj. Dirigent Rado Kleč. Zveze z vlaki ugodne

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Cene na kranjskem živilskem trgu v ponedeljek, 13. januarja: bela moka 90-100 din, ajdova moka 65-70 din, koruzna moka 45 din, koruzni zdrob 50 din, kaša 75-80 din, ješprenj 65-70 din, krma za kokoši 40 din ter fižol 50-80 din liter. Krompir 9-10, rdeče korenje 40-50, navadno korenje 15-20, čebula 50 do 55 din kg, česen 5-10 din komad, kislja repa 25-28, sladka repa 6-10, kisljo zelje 40 din kg, šopek peteršilja 10 din, koleraba 20 din kg, motovilec 20 do 25, radič 20-25, špinača 25 din merica, pesa 30-40, redkev 15-20, jabolka 90-100 din kg, oves 20-25 din liter, por 10 din komad, skuta 80, surovo maslo 440-500 din kg, mleko 30, smetana 200 din liter, jajca 18-24 din komad, piščanci 300 din, kokoši 500 din komad, hren 10-25 din komad, koruza 35-40 in proso 35 din liter.

V ŠKOFJI LOKI

V sredo je bil živilski trg v Šofji Loki slabo založen in tudi kupcev je bilo malo. Zabeležili smo naslednje cene: krompir 9 do 10, čebula 50, korenček 40, fižol 90, jabolka 100 din kg, špinača 20 din merica, kislja repa in kisljo zelje po 20 din merica, zelje — glave 8-10 din kom., endivija 100 din kg, šopek peteršilja 20 din, črna redkev 3-5 din kom., por 10 din kom., jajca 23-24 din komad.

V KAMNIKU

Na kamniškem živilskem trgu smo v torek zabeležili naslednje cene: radič 150, špinača 160, jabolka 50-80, korenček 50, rdeča pesa 30, črna redkvice 30, rumena koleraba 30, kisljo zelje 36-40, kislja repa 26-30, čebula 48, česen 160, surovo maslo 500 din kg, sladka smetana 200 din, fižol 60 din, koruzni zdrob 75 din (l), ajdova moka 100 din, kaša in ješprenj po 70-80 din, kurja piča 35-40 din liter jajca 20-22 din komad.

GIBANJE PREIVALSTVA

V KRANJU

Rodile so: Vera Dolenc, uslužbenka — deklko; Terezija Pernuš, predilka — deklko; Marija Rakovec, gospodinja — deklko; Tončka Pisek, bolničarka — dečka; Metka Makorel, prešivalka — deklko; Draga Eržen, gospodinja — dečka; Marta Kolman, uslužbenka — deklko; Tončka Jurič, delavka — dečka; Ana Draksler, gospodinja — dečka; Irena Deltič, delavka — deklko; Elizabeta Zemljak, go-

\$\$\$ S SODIŠČA

TATVINE CEMENTA

J. L. je avgusta letos na železniški postaji v Kranju iz skladišča Kranjskega gradbenega podjetja ukradel 20 vreč cementa v vrednosti 13.010 din. K temu dejanju ga je namreč nagovoril J. J., doma iz okolice Kranja, ki je sprva hotel porabiti cement doma, pa ga je kasneje prodal. Oba sta se zagovarjala pred sodiščem, ki ju je obsodilo zaradi tatvine, vsakega na 5 mesecev zopora. Razen tega pa morata Kranjskemu gradbenemu podjetju povrniti prizadejano škodo.

SE EN PRETEP

J. N. z Jame in F. P. iz Sr. Bitnja sta se 18. maja 1957 v večernih urah pred gostišno »Gastej« v Kranju pretepa. Pri pretepu je bil navzoč tudi V. K.

spodinja — deklko; Kati Drempetič, delavka — dečka; Polka Petrovič, gospodinja — dečka. Poročili so se: Franc Kanič, puškar in Franciška Pirnat, bolničarka; Karl Triller, posestnik in Marija Kuralt, poljedelka; Avgust Steiner, zidar in Agata Preksavec, delavka; Pavel Pelhar, elektro monter in Alojzija Križaj, kuh. pomočnica. Andrej Urbanec, čevlj. pomočnik in Olga Rant, delavka; Vincenc Maček, kovinostruigar in Franciška Brtoncelj, trg. pomočnica; Jože Jenko, električar in Helena - Marija Sevcu, kemijski tehnik; Jožef Golorej, oficir JLA in Valentina Krhin, šivilja.

NA JESENICAH

Rodile so: Marija Hafner — sina; Andreja - Marija Jakovec — sina; Marjeta Bogojevski — deklko; Ana Starman — sina; Amalija Svovljak — deklko; Terezija Bradško — sina; Terezija Prevodnik — sina.

Nežka Vodišek, delavka — dečka; Marija Bešter, delavka — deklko; Albina Vončina, gospodinja — deklko; Marija Vidmar, gospodinja — deklko; Sekica Bulaič, gospodinja — deklko; Gabrijela Madon, gospodinja — dečka; Gabrijela Zajc, gospodinja — deklko; Tončka Rutar, delavka — dečka; Ana Košir, gospodinja — dečka; Rozalija Urbas, gospodinja — dečka; Cilka Pešovec, gospod. pomočnica — deklko; Julka Urh, gospodinja — deklko; Francka Drole; gospodinja — dečka; Marija Magdalena Klancar, delavka — dečka; Silva Grobotek, uslužbenka — dečka; Irena Zuberl, delavka — dečka; Francka Egart, servirka — deklko; Marija Klemenčič, tov. delavka — dečka; Ksenija Pavlovič, nameščenka — deklko; Hilarija Košir, gospodinja — dečka; Angela Stare, gospodinja — dečka; Ivanka Sodja, nameščenka — dečka; Marija Sabotin, gospodinja — deklko; Helena Ela Delopst, nameščenka — deklko; Marija Svec, bolničarka — deklko; Alojzija Čop, gospodinja — deklko; Cilka Mikelj, gospodinja — dečka; Terezija Zupan, trg. poslovodkinja — deklko; Jožef Setine, analitik — deklko; Olga Kusterli, uslužbenka — deklko; Terezija Platiša, kuharica — deklko; Ana Pavlič, gospodinja — dečka; Helena Kralj, uslužbenka — deklko; Emilija Svetina, uslužbenka — dečka; Fanika Obelščak, natakarica — deklko; Marija Klemenc, gospodinja — deklko.

Poročili so se: Franc Potočnik, delavec in Rozalija Škarabot, šivilja; Matija Starman, strojni mizar in Angela Bradsko, predilka, Silvester Kalin, krojaški mojster in Marija Sovinec, krojaška pomočnica.

Franc Suhadolčan, delavec in Bernarda Blatnik, gospodinja; Stanislav Svetna, oseb. upokojevec in Angela Noč, gostničarka.

Umrli so: Marija Jenko, Jožef Trtnik in Gašper Homan.

Marijanna Lombar, roj. Dolenc, stara 53 let; Jozefa Modrijan roj. Košir, stara 50 let; Jakob Crv, star 61 let.

V TRŽIČU

Rojeni: Pavla Justin, rojena 9. jan. v Tržiču in Danica Šava, roj. 10. jan. v Čadovljah pri Tržiču.

Poročili so se: Florijan Kurent, šofer in Marija - Magdalena Kosmač, tovarniška delavka; Slavko Zmijanec, tovarniški delavec in Franciška Čufar, rojena Lukanc, natakarica. Janez Kovač, železniški uslužbenec iz Dolnje Ponike in Ana Jakša, železniška uslužbenka iz Pribižja.

Umrli: Jože Janc iz Seničnega, Jože Stefe iz Brega pri Bistrici in Gibanje prebivalstva

»Gastej« v Kranju pretepa. Pri pretepu je bil navzoč tudi V. K.

F. P. in J. N. sta iz pretepa odnesla lažje telesne poškodbe. Sodišče ju je obsodilo, in sicer J. N. na 14 dni zopora, F. P. pa na 10 dni zopora, v obeh primerih pogojno za dobo enega leta.

PIJANEMU SO IZMAKNILI DENAR

23. julija lani so se na Gorenjskem srazu v Kranju sošli B. B., F. O., F. S., V. V. in I. R., vsi doma iz Kranja in okolice. I. R. je imel ob tej priložnosti sebi tudi večjo vsoto denarja. Ko so bili že nekoliko vinjeni, ni so se odločili, da podeljajo na Bled. B. B. jih je opedeljal s avtom na Bled, kjer so popivali po raznih lokalih, naposled pa so se znašli še v baru. Ko je bilo treba plačati zapitek, so se temu vsi izogibali. Ker je I. R. močno vinjen zaspal za mizo, je B. B. nagovoril F. O., naj vzame iz denarnice spečega I. R. 3000 dinarjev, da bodo plačali zapitek. F. O. je to storila, vendar je razen 3000 dinarjev ukradla iz denarnice, kakor pravi ukrađeni, še nekaj manj kot 30.000 dinarjev. Ostali člani te vesele družine, razen I. R. so se odpeljali v Kranj. Med potjo je F. O., ki je imela ukradeni denar, izročila B. B. 200, F. S. in V. V. pa vsakemu po 1000 dinarjev. Glavna storilka te tatvine je bila obsojena na 6 mesecev zopora, B. B. je bil obsojen na 14 dni zopora in 4000 dinarjev kazni, F. S. in V. V. pa sta bila obsojena vsak na 14 dni zopora, pogojno za dobo enega leta. Oškodovanega I. R. je za zabavo, kot kaže, precej stala in bo verjetno v prihodnje iskala boljše družine.

UKRADEL JE CIRKULARKO

B. G. je dne 1. oktobra 1957 v nočnih urah z gradbišča podjetja »Tiskanina« v Stražišču vzel iz odprte lope žago cirkularko, last podjetja »Projekt«, v vrednosti 16.000.—. Tatvina bi se morebiti posrečila, če je ne bi po naključju preprečil čuvaj. Storitelj je dejanje odkrito priznal ter se zagovarjal, da je kradel iz nepremišljenosti. Upoštevalo, da gre za mladega obdolženca, njegovo mladostno nepremišljenost, dosedanje neoporečnost in ker je bila žaga vrnjena, ga je sodišče obsodilo na 3 mesece zopora pogojno za dobo 4 let.

NESREČE

OGENJ NA JESENICAH

Jesenice, 16. januarja. — Davil, okrog 5. ure je Jeseničane zbudila sirena in za tem tudi avto gasilske čete. Šlo je za požar na Muravi. Toda ni bilo hudega, ker so gasilci preprečili večjo nesrečo. Zgorola je le drvarnica Ignaca Gorjanca. Kot pravijo, se je ogenj razširil iz zaboja za pepel, kamor so zvečer navede odvrtili tudi žerjavico.

KONJ NAD DEKLETOM

To so videli mnogi mimoideci predvečernjim, 14. januarja popoldne zraven avtobusne postaje na Koroški cesti v Kranju. Po cesti so drveli konji z vozom kot splašeni in v hipu so pregrzeli kolesarico Tilko Grošel. Padla je, po cesti so se raztresle listovne in druge, kar je kot uslužbenka, vozila za občino Cerklje. Po sunku, ki ga je dobila v hrbet in padcem, se je nanjo zvalil še konj. Gledalcem je vzelo dih. Toda konec ni bil tako tragičen. Le z manjšimi poškodbami na obrazu so ponoreščeno Tilko prepeljali v ambulanto. Ljudje so obsojali voznika Franca Benka, ki je tako dirjal s konji po mestu in tudi Tilko, ker je vozila na kolesarico težak zavoj pisarniških potrebščin, kar ji je onemogočilo, da bi se umaknila pred voznikom.

VERIGA PREKO CESTE

V nedeljo zvečer, 12. t. m., ko je Srečko Sorlj vozil osebni avto po Cesti talcev v Škofji Loki, se je nenadoma znašel pred verigo, ki je bila preko ceste. Verigo je bil namreč privezan lesen plug k tovarniškemu drugi strani ceste, kar je ob prepozno zapazil. Na vozilu je imel Sorlj za kakih 150 do 200 tisoč škode. Očividci sodijo, da je bilo delno krivo za nesrečo tudi cestno nadzorstvo Škofje Loke, ker je pri obračanju tovarnjaka s privezanim plugom zaprlo cesto prihajajočemu vozilu.

Vse naše poslovne prijatelje obveščamo, da sta se podjetji

STROJNO PODJETJE ŠKOFJA LOKA

in

MOTOR ŠKOFJA LOKA

s 1. januarjem 1958 združili in bosta dalje poslovali pod skupnim naslovom

MOTOR ŠKOFJA LOKA

električni in hladilni stroji, gasilska oprema

Telefoni: 240, 254, 255, 317 in 328
Poštni predal: 22 — Brzjav: MOTOR ŠKOFJA LOKA
Tekoči račun pri NB Kranj, 611-T-372

Po združitvi podjetji bomo obdržali skupni proizvodni program obeh podjetij. Za dosedanje sodelovanje se vsem poslovnim prijateljem zahvaljujemo in priporočamo!

Zapisek ob premieri v Kranju S. O L I V E R Čudovite pustolovščine

Vzgojno delo, ki ga je več let opravljalo v Kranju Prešernovo gledališče, naj bi sedaj po reorganizaciji te institucije nadaljevala dramska sekcija DPD Svoboda-center. Težka in odgovorna naloga je bila postavljena pred mlado, sicer pa delovno družino, ki nas je že večkrat presenetila z dostojnimi uprizoritvami na odtujenih deskah pod streho Sindikalnega doma. In tudi vse prehitro se je zavozeljalo, da bi z načrtnimi gostovanji in poglubljenim delom lahko uspešno nadaljevala in zaključila letošnjo sezono. Pa so nas člani dramske družine v torek, 7. januarja ponovno presenetili s tretjo premiero v letošnji sezoni; uprizorili so komedijo ameriškega dramatika Stuarda Olivera »Čudovite pustolovščine«.

Delo, kriminalna komedija, napisana po receptih napete detektivke, je bilo uprizorjeno že na mnogih slovenskih odrih, vendar pod drugimi naslovi. — Dejanje se odvija v bogati hiši bratov Travers v New Yorku — lahko v današnjih dneh, lahko pa bi zgodbo prestavili tudi za desetletje v preteklost. Glavni osebi sta čudaka, starejši Mortymer in mlajši Wilson Travers: prvi se namreč ukvarja z zbiranjem morskih pajkov in klobočnjakov, drugi pa zapravlja čas in denar z zbiranjem draguljev, predvsem rubinov, okrog katerih se zapleta in odpleta dejanje. V to odmaknjeno življenje obeh samcev vdre neke viharne noči mlada nevesta, ki je pobegnila bogatemu, staremu ženinu in prosi zatočišča. Kaj bi z nezaželeno, sicer pa nadvse očarljivo nevesto, bratoma ni jasno. Derkile, Mary Duquesne — tako je bilo

nevesti ime — preživljuje prvo poročno noč v hiši obeh samcev. Naslednjega dne pride do glavnega zapleta: ukradena je zbirka draguljev brata Wilsona. Policijska raziskavanja in dognanja kažejo, da je tat nevesta Mary. Bratu Wilsonu je to spoznanje vse prej kot prijetno, kajti v zakrknjenem srcu samca se prvičkrat oglašajo ljubezen. V to grozljivo zmešnjava posežejo še dobrodružna tetka Henrieta Travers, sluga James, Isak Polham in dr. Sandress, ki do kraja zavozeljujejo zgodbo. No, in — na koncu srečni par in uklenjeni sluga James. To je vsebina, na pogled dokaj preprosta, vendar je ime glavnega junaka — vlogilca zavito v tenčico do zadnjega prizora, kar je za kriminalno zgodbo nujno.

Komedijo je postavil na oder Saša Škufca z vso prefinjenostjo in čutom za psihološke razplete in utemeljitve. Iznemaj nas je že ob pričetku prvega dejanja, in sicer s svetlobnimi in slušnimi efekti, ki so dali slutiti napetost dogajanja na odru. O kakršnikoli površnosti, ki je skorajda običajni spremljevalec amaterskega režiranja, ni bilo sledu. Režiser je izbral vsako domisljico nakazano v delu in jo preli v razgibano dogajanje. Kar pa je posebno presenetilo, je bila dinamika, ki je posebno v prvem dejanju skorajda škodovala delu, saj gledalci niso mogli sprosti prebaviti ostrih puščic in domisljic. Preprosta, moderna in funkcionalna scena, ki jo je ustvaril Saša Kump, je bila režiserju in igralcem v čvrsto oporo.

In igralci? Starejšega brata, Mortymera Tra-

versa je upodobil Tone Hotko, ki ga srečujemo na tem odru že nekaj sezon, ko srečuje glavne junake. Tomko ljubezni in veselja do odrskih desk je redko nakopičeno v nekem amsterju, kot pri tovarišu Hotku. Tudi tokrat ni razočaral, saj je izoblikoval dognan lik konzervativnega samca, ki bi se konec koncev skorajda zapletel v ljubezenske mreže lepega dekleta. Franci Brešar, ki je v vlogi mlajšega brata Wilsona Traversa menda doživel odrski krst v tako pomembni vlogi, je kar zadovoljiv, vendar bi mu mestoma očitali nejasno izgovorjavo. Mary Duquesne, zapeljivko, detektivko in junakičino dneva, nam je posredovala mlada talentirana igralka Tatjana Potisek z vso prefinjenostjo in dognanostjo. Upamo, da jo bomo še srečali v kakšni bolj izklesani, karakterni vlogi, ki so ji menda bolj pri srcu. Izmed ostalih vlog naj omenim še: Henrieta Travers (Božena Igljč) in Gilson (Ruda Krulc), ki sta z vsakokratnim vstopom na oder izpopolnila prostor in trenutne vrzeli, ter prevejanega in dostojanstvenega slugo Jamesa (Milan Stok), dalje starega znanca, nosilca manjših vlog Milana Vertovšiča, Manfreda Kienzla ter Miho Kladička, ki so vsi pripomogli, da je delo uspelo v tolikšni meri.

Toliko o delu in igri — mnogim pa v premislek tole: naj mar še igralci razmetujejo svoje sile pred prazno dvorano? Morda bi pa le z redkimo in dobro organizacijo dosegli, da bi bila hiša vsaj nekajkrat polna, kar bi bilo kulturnemu Kranju v ponos.

-a-

filmi, ki jih gledamo

TRJE NOVČIČI V VODNJAKU

je ameriški barvni kinemaskopski film, ki ga je za Foxove producente posnel znani ameriški režiser Jean Negulesco. — Za literarno predlogo je služil roman Johna Secomdaria »Trije novčiči v vodnjaku«, scenarij pa je napisal Pulitzerjev nagradenec John Patrick.

Pripoved, ki zajema pravzaprav tri zgodbe — prav toliko je namreč mladih, šarmantnih tajnic, ki sklenejo, da poiščejo srečo — poteka lagodno, vedro in sproščeno; seveda ne manjka palete in čopiča slikarja — romantika, ki je znal nekatere prizore čudovito prekriti z rahlo patino romantike in čustvenosti. Nič ni pretiranega, vsega je v pravi meri. — Zgodba je postavljena v današnje Italijo, ki je kot nalašč ustvarjena za čudovite pokrajinske posnetke. Leti so Miltonu Krasnerju, ki velja za enega najboljših ameriških snemalcev, tudi v celoti uspeli. Brez pretiravanja — če odmislimo celo privlačno zgodbo, je posneto še vedno dovolj naravnih lepot, ki zaslužijo vso pozornost. Osnovo zgodbe pa tvorijo legendarni rimski vodnjak, ki izpolni sleherni željo tistemu, ki vrže vanj novčič, in si pri tem želi, da bi ga pot še privedla v Rim.

V glavnih vlogah nastopajo Clifton Webb, Dorothy McGuire,

Louis Jourdan, Maggie Mc Namara, Rossano Brazzi in Jean Peters — sama zveneca imena, ki dajejo filmu še poseben šarm.

GLENN MILLER

je ameriški barvni film, ki pripoveduje zgodbo o popularnem jazz glasbeniku Glennu Millerju — skratka, opravili imamo z biografskim filmom. Tokrat so se ameriški producenti izognili slavnim ustvarjalcem in poustvarjalcem klasične glasbe in presedlali na novo, še donosnejše področje — na jazz glasbo. Nič čudnega — Glenn Miller in njegovo muziciranje uživata svetovni sloves. Prognoza producentov, da bo film doživel pri gledalcih prodoren uspeh, ni bila smotna. Mnogi ljudje, zlasti mladina, že od nekdaj obožujejo jazz glasbo, v zadnjem desetletju pa se je ta ljubezen sprevrgla v pravcato jazzovsko epidemijo.

Kaj posebnega o tem filmu ne bi mogli zapisati — vsekakor pa je film prijeten za oko in uho. S tem pa je glavni namen producentov tudi dosežen. In zgodba? Vse po istem kopitu, kot mnogi filmi tovrstnega žanra. Najprej je Glenn Miller nepoznan glasbenik, kasneje pa postane slaven virtuoz itd. — Naslovno vlogo je uspešno oblikoval James Stewart.

Slikar Ferdo Majer bo razstavljal v Kranju

Namen in želja vsakega resničnega pesnika in pisatelja je, da prodre s svojimi deli na knjižni trg, se pravi, da seznanj s plodovi svojega umstvenega dela, s svojo mislijo in čustvom bralca, ki mu bo potem s svojo sodbo šele merilo, kakšna in kolikšna je dejanska vrednost njegovega umetniškega dela.

Vrednost in uspeh slikarjevega ustvarjanja pa se kaže med drugim tudi v tem, ali slikar uspe prodreti s svojimi proizvodi v javnost, ali vzbudi zanimanje za svoja dela med ljubitelji te vrste umetnosti. Slikar ima možnost, da seznanja občinstvo s svojimi deli na razstavah.

Se ta mesec bomo imeli priložnost videti v gorenjski metropoli slikarsko razstavo mladega in mnogo obetajočega slikarja Ferda Majerja. Ferdo Majer, ki živi in ustvarja v Kamniku, ni neznano ime. Med mlajšo slovensko slikarsko generacijo je eno najvidnejših imen. Doslej ima za sabo že vrsto uspešnih razstav, dve v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani, v Mariboru, Kamniku in na Reki, zdaj pa bo seznanil s svojo umetnostjo tudi Kranjčan, pa tudi z Jeseničani je v dogovoru.

Ferdo Majer se bo udeležil tudi razstave najboljših slovenskih upodabljalovih umetnikov v Italiji, ki jo prirejajo severnoitalijanska mesta Pistoja, Livorno, Genova in Firenze. Razstavo bodo odprli že 19. januarja. Vsekakor je to uspeh za mladega umetnika in čast za delavsko mesto Kamnik, kjer dobiva pobude za ustvarjanje.

Znano je, da je Majerju njegov oblikovni svet nepopredno okolje in da ta svet, umetniško podživljen, svojevrstno in z značilnimi krepkimi potezami čopiča nanaša na platno. Sicer pa o njegovi umetnosti kaj več ob razstavi sami za zdaj samo pozdravljamo njegov namen, da približe seznanj s svojo umetnostjo tudi močna delavska centra, kot sta Kranj in Jesenice. —oč

Prizor iz tretjega dejanja komedije Stuarda Olivera »Čudovite pustolovščine«. Od leve proti desni: James (Milan Stok), Gilson (Ruda Krulc), Mortymer Travers (Tone Hotko), Henrieta Travers (Božena Igljč), Mary Duquesne (Tatjana Potisek) in Wilson Travers (Franci Brešar).

Namesto kritike - nekaj bežnih misli

„Rdeča kapica“ na odru kranjske „Svobode“

Ne bilo bi prav, če bi znožili mladinsko uprizoritev DPD »Svoboda« Kranj — pravilčno imo Danila Gorinska »Rdeča kapica«, katero so kranjski amaterji razveselili mlade gledalce za novoletno jelko.

Grimmova pravljica o »Rdeči kapici« in hudobnem volku je dovolj znana, da ni treba ponavljati vsebine. Tudi tukaj se srečujemo s časovnim »nekoč« in krajevnim »nekje« ter konfliktom med Dobrim in Slabim, kjer Do-

bro zmaga, Slabo pa je poraženo in kaznovano. Kljub temu, da mnogi te klasične forme pravilje zavračajo, češ da je treba preiti k novim, sodobnejšim oblikam mladinske dramske literature — v realizem, in da je treba otroku predočiti razliko med pravljico in resnico, ne moremo oporekati, da »Rdeča kapica« in druge pravljice niso za otroka privlačne. Fantazijski in čustveni svet otroka, tja do 10. leta, sta vse preveč razgibana

in občutljiva, da bi mogla prebaviti realistično risanje raznih dogodkov, pa čeprav tudi dogodkom iz vsakdanjega življenja kdaj pa kdaj radi prisluhnejo. Da bo pravljica ostala za otroka tudi v bodoče najprivlačnejše razvedrilo, ni treba dvomiti. Da je temu tako, dovolj zgovorno pričča nadpovprečno velik obisk gledaliških prirediteljev, ki so namenjene mladim gledalcem.

Morda bi kazalo pogosteje segati po mladinski dramski literaturi. Moralni uspeh bi bil vsekakor večji. Kaj je bolje: slabo obiskana uprizoritev za odrasle, ali dobro obiskana uprizoritev za mlado? — Toliko v premislek našim prosvetnim društvom!

Pri sestavljanju mladinskega repertoarja pa nalete naša prosvetna društva na prvo težavo: mladinske dramske literature, izvorne in prevodne je namreč razmeroma malo. Zato so naša gledališča, zlasti amaterska, prisiljena posegati v »železni repertoar«, mladinske dramatične in uprizorjene, kar gledamo že deset in več let.

Zdaj pa še nekaj bežnih vtisov o uprizoritvi »Rdeče kapice« v Kranju.

Igrico je domiselno in na vizuelne učinke preračunano zrežiral Beno Dežman, ki velja že vsa leta po vojni za najspretnjšega mladinskega režiserja v Kranju. Da je imel trdo delo, je moč sklepati že iz števila nastopajočih. Situacijsko in govorno je moral namreč razgibati blizu 40 igralcev — nosilcev večjih vlog in komparzerijo. Delo je v celoti dobro uspelo, seveda pa moramo nekaterim manj rutiniranim igralcem v prid tu in tam spregledati kakšen droben spodrsljaj. — Ljubko in zelo funkcionalno sceno je zamislil Saša Kump, glasbene vložke pa je komponiral Viktor Fabiani.

Končni vtis: naši najmlajši — tem je tudi uprizoritev namenjena — so z delom zadovoljni ... navdušeni.

8.

PRIZOR IZ DRUGEGA DEJANJA — RDEČA KAPICA (METKA STOK) NALETI V GOZDU NA VOLKA (LADO URSIC)

S slikarske razstave v Kranju

PABLO PICASSO: Akrobatova družina

MLADA RAST

Dragi cicibančki in pionirji!

Res, zelo sem bil presenečen tiste dni, ko je jemalo slovo staro leto in smo stopali v novo obdobje. Vsako jutro je bilo v nabiralniku kar čuda dosti pisem in v njih skrite tople in pristržne želje. Ali naj se vsakemu posebej zahvalim? Ne, ni mogoče. Res pa bi se posebej rad zahvalil za pristržna voščila pionirjem odreda Stane Kavčič s Primskovega, vojaku Slugi Antonu, ki je na odsluženju vojaškega roka v Požarevcu, Marinki in Slavku Pajtnar iz Tržiča, Brišar Jani z Javornika in še mnogim drugim.

Dragi cicibančki in pionirji, ali ste bili pretekli petek kaj presenečeni, ko ste obračali ta presneti naš časopis? Vem, da ste si mislili: O, ta dedek Kosobrin, pa nam jo je zopet zagodel! Kaj, nič ni bilo prijetnega branja? No, pa ste danes prijetno presenečeni, pogledajte samo naslov in kar cela stran je razgrnjena pred vami, veste, tako bo tudi vnaprej. Seveda ne boste obračali strani vsak petek, ampak samo vsakih štirinajst dni.

Da pa bo ta stran res pestra, zanimiva, bomo poskrbeli mi in tudi vi sami. Uvedli bomo marsikaj novega, vas pa bomo pritegnili k sodelovanju takole:

Razpisujemo pet lepih nagrad:

- I. nagrada din 1.500.—
- II. nagrada din 1.000.—
- III. nagrada din 500.—
- IV. in V. nagrada po eno lepo knjigo

Te nagrade bodo razdeljene dne 8. februarja ob obletnici smrti pesnika dr. Franceta Prešerna. Nagradjeni bodo oni cicibančki in pionirji, ki bodo do tega dne poslali kak lep prispevek: pripovedko, basen, pesmico, opis kakega doživljanja ali karkoli podobnega. No, mladi peropraski, sedaj pa kar na delo, časa je dovolj. Prosim vas pa samo, da mi ja kdo ne bo prepisoval iz kake knjige ali časopisa.

In sedaj še nagrade za pravilno rešitev novoletne križanke. Izbrani so bili:

1. Justina Naglič, dijakinja, Radovljica, Prešernova 10 — prejme knjigo: A. Miller: Repoštev;
2. Mesec Stanke, učenec IV. raz. Bukovštica, p. Selca, knjigo Juša Kozaka: Rodno mesto;
3. Slavko Pajtnar, učenec, Tržič, Partizanska 12 pa knjigo A. Martič: Jezero na Planini.

Dedek Kosobrin

Miha Kljinar:

ZA BISTRE GLAVICE

KRIŽANKA: »KNJIGA«

Vodovavno:

1. veznik — kadar, 3. kos zemlje, obdan z vseh strani z vodo, 6. obiskovalac šole, 8. Jadranski otok v Kvarneru, 10. prodajalec knjig, 13. del voza, 14. moško ime, 15. osebnost zaimke, 16. prvi črki primka in imena slovenskega pisatelja (Visoška kronika), 17. poudarek, akcent, glasno.

Navpično:

1. domača žival, 2. hranivo, ki ga dobimo iz oljke, repice ali lanu, 3. skupna celic, ki opravlja določeno nalogo, 4. naselje, 5. gora nad Tolminom, 6. prebivalec Velike Britanije, 7. dva samoglasnika, 9. piščača, ki so jo prinesli v Evropo Turki, 11. žensko ime, 12. zver iz družine mačk.

RESITEV

KO, OTOK, SOLAR, KHK, KNJIGAR, NAR, OJE, AOV, VI, TI, NAGLAS.

ZIMSKA ZGODBICA

Jož, v skrbeh je oče Bor; zima je, a plašča nima, nejevoljen v mrzazu kima in snežinke kljče v zbor:

Ne mudite se, snežinke, urno z delom pohižite, topla oblačila stikite in oblecite mi sinke — bore moje, hčerke smreke; burja nosi mrzaz s poseke; meni kožuh ustrojite, z bisernino ga pošijite, s srebrnino ga posujte, glavo s kučmo mi pokrijite, topel skorenj mi obujite, da mi bo gorko v nogi; star sem, zebe me hudó.

Ne sčrbite, oče Bor! Koj se bomo zavrteli, urno z delom pohižite,

Ob vznožju Karavank med Mostami in Potokli se dviga visoka, na redko obrasla pečina, ki ji pravijo Ajdna.

Davno, davno, ko še ni bilo meli pod Rjavim pečim, je na Ajdni stal mogočen grad. V njem je živel knez, ki je imel kot sneg bele lase, toda živahne in vesela oči ter mlado srce. Vendar pa celo najstarejši ljudje niso pomnili drugačnega in nihče ni mogel povedati, koliko je star.

Ta je vladal ljudem. Razumel je njih jezik, saj je bil domačega rodu. Tudi ni obkledal ljudstva z davci, tlača in desetina sta bili neznana reč.

Po gorah so mu rudarji kopali žlahtno rudo. Zlato in srebro je bilo nakopičeno v njegovih kamrah. Bil je od sile bogat, skoparil pa ni.

Na novega leta dan so ga obiskovali kmetje. Takó je bila navada. Vsak mu je prinesel v dar meh žita in jerbasa, knez pa jih je pogostil z divjačino in povrhju vsakemu stisnil še rumen cekin. Tako je šlo leto za letom.

Imel pa je knez tudi tri hčere: Brezo, Belo in Bledo. Bile so dobre in zelo lepe.

Bela, najstarejša izmed njih, je učila dekleta presti in tkati. Ljudje so ji pravili rojenica.

Njena sestra Bleda pa je hodila po gorah in nabirala zdravilne zeli. Iz njih je v zlatih skledicah pripravljala zdravila. Kjer je kdo zbolel, tam se je prikazala. Rekli so ji tolažba v žalosti.

Najmlajša Breza, ta je bila doma za gospodinjjo. Oče jo je imel najrajši. Bila je takó dobrih rok, da je kajkrat razdala revežem kar celo peko kruha. In siromaki so ji pravili naša mati.

Res, takrat so imeli ljudje zlate čase!

Nekega dne pa je planilo v deželo gorje.

Tam ob Donavi je zavladal hudoben cesar. Imel je tri sinove, tri divje jastrebe.

Ko so zvedeli za kneza in njegovo bogastvo, so pridriži v deželo. Konjska

kopita so pomandrala polja in sovražni konjeniki so požgali vasi.

»Hčere nam daj za žene! Vsakemu eno!« so silihi v starega kneza. Ta pa je odkimal z glavo. Ubili so ga, njegov grad pa spremenili v razvalino.

Knežne so odšle med ljudstvo. Obklele so raševino. In Breza se je omožila s pastirjem, Bleda s kmetom, Bela pa je vzela rudarja. Njih otroci in vnuki pa so skrili v srce modrost starega kneza in ljubezen njegovih hčera.

Tužci so prinesli v deželo trde čase. Možje in žene in otroci so morali lomiti kamenje za nov grad. Na strmí pečini blizu razvalin starega gradu so grofje hoteli imeti svoj dom. In imeli so ga! Ljudje pa so tej pečini začeli praviti Ajdna zato, ker so na njej prebivali tužci, ki so živeli kakor Ajdje. (Nadaljevanje in konec prihodnjic)

MODRA LISICA

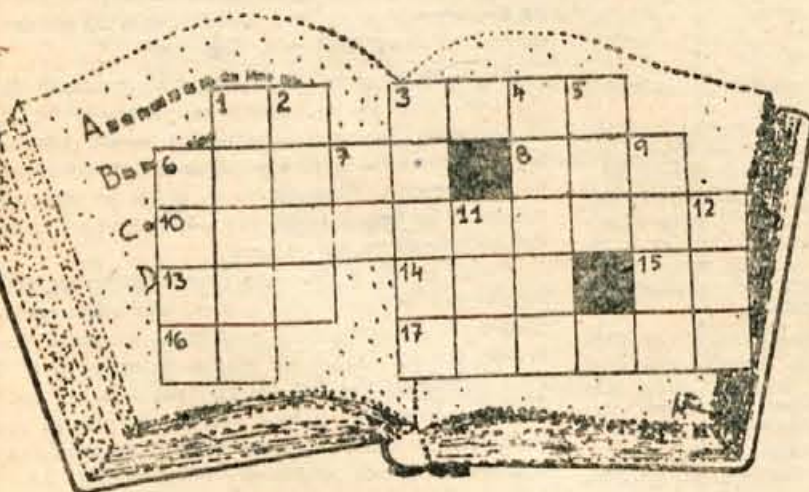
Na Hanalajskem pogorju, kjer sneg tudi poleti ne skopni, je jezero in ob jezeru vas Rumpur. V tem kraju so ljudje zelo ljubili modro barvo in vse njihove obleke so bile sešite iz modrega platna. In v vasi je živel mož, ki ves dan ni počel drugega kot barval platno.

Nekoč je žena tega moža skubila kokoš. Duh po sveže začrtni perutnini je privabil lisico. Skočila je na streho, pod katero je žena skubila kokoš. Ker pa je prejšnji dan deževalo in je bila

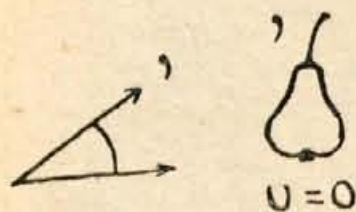

streha gladka, je lisica spodrsnila in padla je v čeber, poln modre barve. Ko se je izkocabala, je bila tudi ona modra.

Taka je prišla v gozd med ostale živali. Le-tem se je zdela zavoljo njene barve nekaj posebnega in izvolile so jo za kraljico, kajti še nikoli niso bile videle modre lisice. Potem pa je prišlo deževje in izpralo z lisice modro barvo. Postala je taka, kot so bile vse ostale lisice. Ko so živali to videle, so se razjezile nad prevaro in lisico raztrgale. Prev M. S.

REBUS

UGANKA

Rešitev: KOROSKA

Kdo naredil kar čez noč z nitk srebrnih si je pot, vse grmovje okrasil, a umetnik v njem se skrili? (peta)

ZA SMEH

DOBRO SRCE

»Očka, daj mi prosim dvajset dinarjev.« »Čemu ti bo denar?« »Dal jih bom invalkidu.« »Kje pa je?« »Tamle kostonj prodajal.«

RAZKUŽEVANJE

Martinek je opazoval mamo, ki je polagala v krop posodo, katero je prinesla iz bolniške sobe.

»Kaj pa delate mama?«

»Vidiš, Martinka je zelo bolna in bi se lahko z bacili, ki so se prilepili na posodo, okužili tudi mi. Zato krožnike in skledce prekuham ter tako uničim bacile.«

Po dolgem odmoru pravi Martinek: »Mama, zakaj pa rajši ne prekuhate Martinke in bi tako uničili vse bacile naenkrat.«

Kako se naučim igrati šah?

I. KAJ VSE MORA BITI ZA ŠAHOVSKO IGRO

Vsi ste gotovo že slišali ime šahovnica. Da, brez nje si ne moremo zamisliti šaha. To je kvadratna poloskev z 64 belimi in črnimi kvadratnimi polji. Kako izgleda, jo vidite tudi na sliki. Številke, ki so ob njej in črke, kot tudi šahovske figure, naj vas za sedaj nič ne motijo. O tem bomo govorili kasneje. Šahovnica je, bi lahko rekli, borbeno polje. Kdo pa bo vodil borbo na tem polju? Vojaki, če jih tako imenujemo. Seveda pa borbe ne more biti, če ni dvojnih armad, ki sta si sovražni. Zato imamo pri šahu belo in črno vojsko, katere vsaka šteje 16 »mož«. Te pa imenujemo šahovske figure. Kot vidimo, imamo pri šahu dve strani, belo in črno vojsko. Za vodjo te vojske pa je potreben človek, in sicer dva, saj ima vsak svojo. Ljudi, ki namesto komandiranja vojakom delajo poteze s figurami na šahovnici, imenujemo šahiste.

16 JE BELIH IN PRAV TOLIKO ČRNIH FIGUR

Kot smo že rekli, ima vsak od nasprotnikov enako število figur, in sicer: kralja (K), damo (D), 2 trdnjavi (T), 2 lovca (L), 2 konja (S) in 8 kmetov (p). Kaj pa pomenijo črke, ki so v oklepajih? Nič posebnega, vendar si jih morate dobro zapomniti. S temi črkami bo-

mo odšle naprej vedno zaznamovali figure. Naslikali pa jih bomo takole:

Kralj je najvažnejša figura. Kdor v igri zgubi kralja, je premagan — matiran.

Najmočnejša figura je dama. Njena moč je tolikšna, kot 9,5 kmetov.

Trdnjava ima moč 5 kmetov.

Vsaka stran ima enega belopoljnega in enega črnopoljnega lovca. Oba skupaj sta močna kot 7 kmetov.

Konj ali skakač (zato je za njega znak tudi črka »S«), je skoraj enako vreden lovcu. Njegova moč je za tri kmete.

To pa je kmet. Ze zdaj si zapomnite, da gredo kmetje vedno le naprej in nikdar nazaj. Zato ravnejte z njimi previdno in ne pošiljajte jih prehitro v nasprotnikov tabor. Če bi bilo potrebno, se ne more umakniti.

Kako postavimo figure na šahovnico preden bomo začeli z igro, vidite na sliki. Pazite pa dobro, da boste imeli šahovnico pred seboj postavljeno vedno tako, da bo v desnem kotu belo polje.

In zdaj še, kaj pomenijo številke in kaj črke? Z leve v desno je šahovnica razdeljena na 8 delov; vsak ta del imenujemo linija, ki ima svojo črko: a, b, c, itd.

Od nas (mi smo beli) proti nasprotniku pa je šahovnica razdeljena na 8 vrst, ki imajo številke: 1, 2, 3 itd.

Zakaj je to potrebno, se boste zgodaj vprašali. Brez tega bi ne mogli pisati šahovskih partij in bi se tudi ne mogli učiti šahovske igre iz

knjig ali časopisov. S to šahovsko abecedo ima vsakdo izmed 64 polj svoje ime. Na primer: a1, je polje v levem kotu šahovnice; d5 je polje, ki je na d liniji v 5. vrsti itd.

Do prihodnjic se pridno naučite, dragi cicibančki in pionirji vse, o čemer smo danes govorili. Vse, kar ste se danes naučili, bomo v prihodnje vedno potrebovali, zlasti pa si dobro zapomnite šahovsko abecedo. FaBo

gorenjske bodice

PRIPISEK K JUBILEJU

KAMEN spotike

Nekaj drobcev iz dražgoške bitke po pripovedovanju preživelih udeležencev

Prejani teden sem po dolgem in počez prenoval Poljansko dolino. Tudi v Podgori sem se ustavil. Prav prijetna vasica in kar je največ vredno, je most, ki ga gradijo že vse od osvoboditve, pa ga še danes nimajo. — No, če nimate nič proti, vam pa povem tisto storijo o mostu. — Nekako pred tremi leti, so spet začeli. Podgorčani so se domenili z občino Gorenja vas, da bodo s skupnimi močmi pljunili v roke in postavili nov most čez Soro. Rečeno — storjeno! Pa so imeli vrši graditelji koj spočetka smolo. Ko so za betonirali prvi opornik, so ugotovili, da vse skupaj ne stoji na pravem mestu. Kaj so hoteli? Nekaj časa so se praskali za ušesi in občudovali tisti opornik, ki jih je stal tristo jurjev. Sicer pa — kraj, kakršen je Podgora, tudi za službi spomenik neorganiziranega dela. Pridni vaščani se bodo ob pogledu nanj še dolga leta spominjali na tisti teden »betoniranja«.

»Zelo živo se spominjam, kako nas je Peternejev Tine z Zirovskega vrha vso noč stražil,« pripoveduje tovariš Milan Zakelj. Rahlo se nasmehne in nadaljuje: »Prvi dan bojev je bilo to. Vsi izmučeni smo že v trdi temi prišli s položajev. Utaborili smo se ob pokopališču. Kar brž smo postavili stražo in se odpravili k počitku.

Za stražarja so postavili Tineja Peternejeva, nemara zato, ker je bil čez dan v »zaleđu«. Bil je to tih, miren fant. Nekateri so ga celo imeli za čudaka. Nikdar ni ugovarjal in je vse napravil, kar si mu ukazal.

In tako je Tine stražil. Na rami mu je čepela velika francoska puška. Potrpežljivo je meril pokopališče počez in povprek. Borci so vsi izmučeni pospali kot ubiti in nihče ni pomislil na izmeno. Ker se Tine tudi sam ni pobrigal za to, je seveda stražil vso noč.

Sele ko smo vstali smo ga opazili, kako se vedno opieta v enakomernem ritmu s svojo dolgo puško po pokopališču. Ni se pritoževal, ko nas je opazil.

Sele pri dnevu smo potem ugotovili, da je Tine vso noč stražil s puško brez municije.

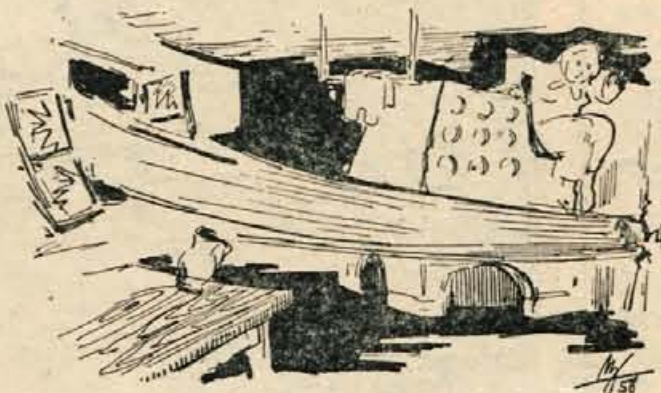
Sedeli smo v prijetni prostorni izbi pri »Birtu«, kjer je bil za časa bojev štab bataljona. Beseda je dala besedo in stari borci, udeleženci dražgoških bojev, so se v živahnem pomenku spominjali posameznih značilnih trenutkov in velikega boja pred 16 leti.

izstrelili približno 100 granat. In zato ni čudno, da se je primerilo tole: pri Hkavšču je na peči sedela Francka Basaj, ko je nenadoma skozi okno tresčila granata in se tik ob peči globoko zarila v zid, tako da ji je bilo videti samo zadnji del. Na srečo ni eksplodirala

ko branili naše položaje vse do osvoboditve,« se je nasmehnil tovariš Bruno.

Tovariš Cvetko Novak je bil nekoliko bolj molčeč, vsaj kar zadeva spomine na veliki dražgoški boj. »O sebi ni da bi govoril,« me je zavrnil. »Toda če že

hočete napisati nekaj o dražgoškem borcu Mirku Kraljiču - Cenetu. Osemnajst let mu je bilo ko je 1941. leta prišel v partizane. Doma je bil iz Pirniča. Tih, boječ in skromen fant je bil v začetku Mirko. Ko pa je videl, kako so mu Nemci v nekem spopadu ustrelili brata, se je nekaj v njem spremenilo. Postal je borec, kakršnih ni bilo veliko. Jaz sem vedno občudoval njegovo junštvo. 1944. leta so ga Nemci obkolili na nekem skednju. Izhoda ni bilo. Zato si je Mirko razrežal obleko, škornje, razbil uro in uničil vse, kar bi bilo količjak uporabljivega, potem je streljal na Nemce vse do predzadnjega naboja, z zadnjim nabojem pa si je sam vzel življenje. Razen njega sta padla tudi njegova brata Slavko in Izidor. Od Mirkota še nihče doslej ni ničesar pisal. Zato napišite namesto mene tokrat nekaj o njem.

in Francka se je tako srečno — čeprav nekoliko preplašena. — rešila iz hiše.

Tov. Biček se še živo spominja, kako so boji začeli. »Takrat smo nemško patroljo, ki je prišla na smučeh iz Kroke kaj zlahka razbili, čeprav so tudi Nemci pod hribom kaj vneto silili proti nam. Naslednji dan pa se je naš položaj precej poslabšal, kajti Nemci so na nasprotni hrib postavili dva težka mitraljeza in prav ta dva mitraljeza sta nam delala več težav, kot vsa nemška vojska skupaj. Če teh dveh mitraljev ne

»Na Rudnem pri kozolcu so Nemci postavili topove,« je pristanil tov. Tonček Dožman. »Topovi so bruhali ogenj na naše položaje in na vas. Kmalu se je vnel Hkavščev skedenj. Takrat mi je tov. Gregorčič velel, naj zlezem na Birtov pod in skozi lino utišam topove na Rudnem. Brž sem zlezel na pod in kmalu je bil za mano tudi Gregorčič. Nameril sem mitraljez in ustrelil. Toda ni se še polegel hrup prvega rafala, že so priletele na pod kar tri granate hkrati in strahovit pok me je skoraj oglušil. Sam ne vem, kako sva z Gregorčičem prišla spet na varna tla. Vem samo, da sem najprej padel na neko slamo. potem pa se nenadoma znašel na kupu detelje. Z Gregorčičem sva se kaj hitro skobacala iz tega neprostovoljnega ležišča in odšla na nove položaje.

»Takrat so res strahovito zasipavali vas z granatami,« je pristanil tov. Ivan Bertonec — Johan. »Pozneje smo izračunali, da so na vsakega dražgoškega borca

bi bilo in če se v treh dneh bojev Nemcem ne bi posrečilo prebiti naše obrambe sredi vasi, bi mi lah-

ŠPORT ŠPORT

Tovarištvo in disciplina potrebna za nadaljnje delo

V petek so se nogometaši kranjskega »Triglava« zbrali na rednem letnem občnem zboru, na katerem so pregledali delo v preteklem letu in se pomenili o težavah in njihovih vzrokih. Po poročilu predsednika in tehničnega referenta je bila razprava. Kvaliteta kranjskega nogometa se je v zadnjih letih nedvomno izboljšala, kar se kaže tudi v uspehu kluba. V jesenskem delu tekmovalja je prvo mesto doseglo 2. mesto v LP nogometni ligi, medtem ko so vsa ostala mesta dosegla prva mesta.

Nedisciplina, ki je bila pred leti eden največjih problemov kluba, se je v precejšnji meri izboljšala,

OBČNI ZBOR GORENJSKE ROKOMETNE PODZVEZE

Prve težave so premagane

V soboto je imela Gorenjska rokometna podzveza v Stražišču pri Kranju svoj prvi redni letni občni zbor, kjer so pregledali dosedanje delo in se pomenili o bodočih nalogah. Rokomet je na Gorenjskem razmeroma še mlad šport, saj ga organizirano gojijo šele od lani, ko je bila tudi ustanovljena rokometna podzveza. Zato je šlo v tem prvem letu malo teže. V upravnem odboru so bili največ mladi ljudje, ki pri tem delu še niso imeli mnogo izkušenj. Razen tega pa je vse delo slonelo le na nekaj ljudeh, ostali pa niso kazali posebnega zanimanja za delo. Kljub vsem težavam pa lahko rečemo, da je bilo delo Gorenjske rokometne podzveze v prvem letu uspešno. Za bodoče so na občnem zboru sklenili, da bodo razširili ta šport po vsej Gorenjski, pri čemer naj bi jim bil v veliko oporo TVD »Partizani«.

Na gorah nam je lepo

Ni še dolgo, ko se je na Kravcu mala družba vsedla za »zeleno mizo« in razpravljala o ustanovitvi Mladinskega odseka pri PD Kranju. Od tega je komaj 2 meseca; srca, doslej nevedna in nezkušana, so se v nemala ob pogledu na naše gorske velikane. Za nas vse je to nepozabno doživetje.

Vsi smo se resno oprijeli dela na svojih solah in prvi sadovi tega dela so že tu. Deset izletov — Malokje so mladi planinci pokazali toliko zanimanja in ljubezni do naših gor.

V dveh mesecih 10 izletov: Kravec, Kališče, Zaplata, Lubnik in še dosti manjših.

Vendar povsod ni tako rožnato... So šole, ki so pozabile na Kravec in na naloge, ki smo si jih zadali! — — —

Pa v bodoče? Pred nami je mnogo dela, vendar to delo človeka ne utrjuje, temveč ga krepi!

V nedejo smo bili na pohodu v Dražgošah, pripravljamo pohod v bolnico »Franja« — seminar na Vršču, — mislimo pa tudi že na Triglav.

V naše vrste moramo vključiti še več mladih močnih ljudi, ki bodo postali dobri tovariši in ljubitelji naših gorskih lepote!

M. H.

Šenčurjani napovedujejo živahno športno dejavnost

Pred kratkim je imela športna sekcija DPD »Svoboda« Šenčur svoj redni letni občni zbor, kate-

rega se je udeležilo precejšnje število članov, zlasti mladine.

Kljub temu, da so do občnega zbora obstojale 4 podsekcije (nogometna, namizni tenis, šah in odbojka) je bilo iz poročil razvidno, da delo v njih ni bilo najboljšo, saj je le nogometna sekcija (mladinci in člani v gorenjski nogometni ligi) dosegla pomembnej-

še uspehe. Občni zbor in konferenca mladinskega aktiva pa pomenita nedvomno prelomnico za nadaljnji razvoj športa v Šenčurju, saj sta nakazala vrsto predlogov in sprejela več koristnih sklepov. Govora je bilo o tem, da so dani v Šenčurju vsi pogoji za ustanovitev Partizana, če bi bila zagotovljena dvorana v Zadržnem domu. Ker pa to ni mogoče, so ustanovili, na splošno željo članstva, še smučarsko in atletsko sekcijo. Sedaj je delo na splošno zaživelo, zlasti v namizni teniški sekciji. Poleg članov in mladincev je postala zelo aktivna tudi 10-članska ženska namiznoteniška ekipa. Redno trenirajo dvakrat tedensko v popoldanskem in večernem času. V petek je pričela z rednim delom tudi šahovska sekcija. Le-ta bo pričela z nadaljevanjem šahovskega turnirja, ki so ga prekinili v lanskem letu. Z največjim poletom pa je pričela z delom smučarska sekcija. V Srednji vasi so člani pričeli graditi 20-metrsko smučarsko skakalnico. V tamkajšnji okolici sicer ni primerne terena, zato so skakalnici morali napraviti umetni zalet. Sekcija, ima tudi že tesne zveze s pionirskimi odredi v Voklem, Šenčurju in Olševku, ki že pripravljajo načrte za smučarsko tekmovalje z najmlajšimi. Če bo sta spomladi s takim poletom pričeli z rednim delom tudi odbojarska in atletska sekcija, se v Šenčurju zlasti mladini obeta dovolj zdravega športnega udejstvovanja in razvedrila.

PETER NI ZADOVOLJEN

Prijatelja Petra iz šolskih let sem srečal v nedeljo zvečer v mlečni restavraciji. Po šestih letih sva si spet veselo segla v roke, tokrat ne več kot fantična, ampak kot moža. Pogovor je hitro stekel. Vsač od naju je imel pripravljenih kopico vprašanj.

»Si že dolgo v Kranju?« sem pričel prvi vpraševati.

»Kmalu bom slavil četrto obletnico prihoda. Zelim, da bi ostal Kranjčan tudi vnaprej,« je dejal prijatelj.

»Imaš dolro zaposlitev?«

»Tako, no. Pri gradbenem podjetju sem. Med zidarji sem si poiskal delo in družbo.«

»Jaz pa delam v tovarni,« sem mu pojasnil. »Rad pa bi dobil kako sobico, da se mi ne bi bilo treba vsak dan vozariti z vlakom.«

»Tudi jaz sem včasih mislil na tovarno, potem pa je našlo drugič in z zaposlitv sem se tam, kjer so najbolj potrebovali delavce,« me je prečutil Peter. Nato je pripovedoval, kako je prišel med gradbene delavce in kako dolgo je trajalo, da je dobil stanovanje. Z dvema prijateljima si deli zdaj prostor v majhni, tesni podstrešni sobici. Zadovoljen je, da ima vsaj nekje svoj kotiček, četudi je pozimi mrzel in ga predrago plačuje.

»Ti boš laže dobil stanovanje, če ne drugje, v

samskem domu, ker si v tovarni, me je potolažil.

»Kje pa se hraniš,« sem povprašal Petra čez nekaj časa.

»Povsod in nikjer. Hrano imam precej neredno, kot vsi samci, posebno pa še gradbinci. Zajtrk bi najraje skuhal doma, pa nam gospodinja ne pusti uporabljati kuhinjskega. Če vstanem dovolj zgodaj, grem zajtrkovat v mlečno restavracijo, ob slabem vremenu en kadar sem zapast, pa odidem na delo kar tešč. Za malico si običajno kupim nekaj kruha in salame.«

»Toda, saj tašca nerednost vendar škoduje zdravju?« sem ga opomnil.

»Vem, le prerediteljski se spominam na to. S kosilom in večerjo nikakor ne morem priti na red. Hranim sem se že malone v vseh kranjskih gostilnah in kuhinjah, pa do sedaj nisem bil še nikjer zadovoljen. Hrana je povsod razmeroma draga in za najcenejše kosilo moram plačati 90 dinarjev.«

Začudil sem se: »To je pa res nekoliko predrago. V Ljubljani n. pr. lahko dobiš kompletno kosilo za 68 in 55 dinarjev, večerjo pa za 55 in 34 dinarjev.«

»Kje pa kuhajo tako poceni?«

»V ljudski kuhinji. Razen tega pa naročiš tam vedno lahko enolončnico za 34 dinarjev,« sem mu pojasnil.

»Saj imamo tudi v Kranju ljudsko kuhinjo,« je

dejal na to Peter. »Leto dni že dela in v njej sem se aboniral takoj po ustanovitvi. Vmes sem jedel še drugje, zdaj pa že nekaj mesecev spet zahajam tja. Za kosilo plačujem 90 dinarjev. Delavci smo med abonenti pravzaprav v manjšini — mislim, da zaradi tega, ker kuhinja ni »ljudska«. Pod tem nazivom si namreč predstavljam, da bi morala kuhati preproste, poceni in kljub temu okusne jedi. Mavrikdaj si želim za kosilo kaj domačega, kako dobro enolončnico, vendar tega v meni ne morem dobiti. Rad bi se najedel tudi za 40 ali 50 dinarjev,« je dejal Peter. Potem bi se tudi število abonentov povečalo, predvsem delavcev. In še nekaj se mi ne zdi prav, kar sem že večkrat povedal: to, da je ljudski kuhinji abonenti ne dobajo večerje,« se je pritoževal prijatelj.

»Kot vidim — zahajaj večkrat v mlečno restavracijo,« sem ga opomnil.

»Že, toda človek se tega naveliča leto in dan zjutraj in zvečer. Priljudi sem mu. Tudi meni bi se slej ali prej zgodilo enako.«

Ko sem tisti večer stopal proti postaji, sem ugotovil, da sem v nekaterih stvareh pravzaprav na boljšem kot prijatelj Peter, vsaj kar zadeva prehrano. Zdej se tolažim, da bo do tedaj, ko bom dobil stanovanje v Kranju, naša tovarna ustanovila svojo menzo, kjer se bom lahko poceni hranil. Razen tega bodo pri nas v kranjskem delu toplo malico, česar pri gradbenih podjetjih zaradi raztresenih delovnih mest in stalnih sprememb nimajo.

-cy

100

»Drugače bi ne mogel delati v njih! Letos pa nisi plačal najemnine,« ga je enako ostro zavrčal Miklavž.

Dominik se je hripavo zasmel. »Na svojem naj plačujem najemščino? Ali ste ob pamet?«

»Na svojem ne, na njegovem pa! Saj veš, da si bosta tudi vigenca delila. Če se fant ženi, je čas, da se to dožene do kraja.«

»Spodnji vigenca naj vzame, če ga je volja,« je odrezavo rekel Dominik. »V zgornjem sem zabil preveč denarja, da bi ga dal iz rok.«

»Spodnji... kaj, samo spodnjega?« se je razjezil Miklavž. »Niti za tretjino zgornjega ni vreden! Mu boš pač moral prepuštili tudi del zgornjega.«

Dominik je škrtnil z zobmi, kazalo je, da bo planil od mize. »Ali se vi ženite? Gre za vaše premoženje? Vi še toliko niste nikoli imeli, da bi položili glavo na svoje! Kar ste zaslužili, ste sproti pogнали, zdaj pa barantate z menoj za Aleševu!«

Miklavž se ni razgrel, kakor je bila sicer njegova navada. Še dokaj mirno je zavrnil nečaka:

»Je že res, da nikoli nisem imel lastne strehe, pa imam le kot in hrano izgovorjeno v hiši! Dobro vem, kako te to grize in da bi me raje danes pogнал kot jutri! Ampak morebiti bi tudi ti nikoli ne imel lastne strehe nad glavo, če bi se te Ana ne bila usmili!«

Ana je odrinila šivanje in vstala. »Kaj pa govorite, stric?« je vprašala, vsa v strahu, da bodo spet začeli griziti drug drugega. »Dominik je moj mož, on je tu gospodar, dovolj dobrega je storil nam vsem!«

Stric in brat sta se spogledala in se skoro hkrati zasmelja. Miklavž je smeje dejal:

»Nama z Alešem ni storil nič dobrega, nama ne!«

Ani se je še zmeraj zdelo, da so se sporekli brez potrebe. Ni se zavedala važnosti bratove odločitve. Sedla je nazaj in spravljivo rekla:

»Ne vem, zakaj bi se prepirali! Saj bi lahko Dominik in Aleš delala skupaj kot družabnika.«

»Družabnika« je bila nova beseda, ki jo je zadnje čase nekajkrat slišala od Dominika. Če bi ne bila tako zatopljena v lastne majhne zadeve, bi bila iz moževega govorjenja o družabnikih lahko spoznala, da Dominik na tihem pogosto razmišlja o tem, kako bo, ko bo Aleš prevzel svojo dediščino. Seveda pa ni mislil, da se bo to zgodilo tako kmalu.

»Ne,« je rekel prvi Aleš, »midva ne moreva biti družabnika.«

»Ne,« je pribil tudi Dominik. »Ne moreva, ker nočem, da bi Špan držal roko nad nama.«

»A saj smo vendar ena družina,« je osuplo dejala Ana.

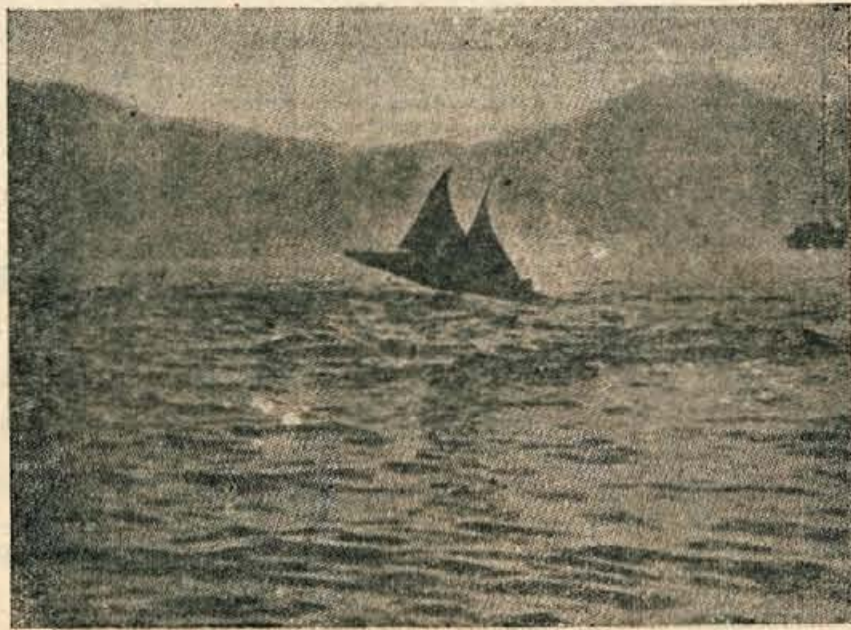
»To je, da nismo,« je rekel Dominik. »Ko se Aleš oženi, bomo še manj.«

»Saj! Hišo bo treba razdeliti,« je z nekakšnim zadovoljstvom pripomnil Miklavž.

»Zakaj bi je pa ne mogli?« je vprašala Ana in hotela še nekaj reči, kako si ona zamišlja delitev, pa ji je Dominik odrezal besedo:

»Preklete neumna reč, takale delitev,« je rekel. »Dve družini pod isto streho, dve ženski, dveh vrst otroci...«

»Zaradi mene...« je spet začela Ana, toda Dominik ji ni pustil izgovoriti do konca.

Do sedaj smo vedeli, da ima velikanska riba »morski vrag« poleg svoje velike teže tudi to sposobnost, da leti. Vendar je bilo primerov, da bi »morski vrag« letel, le malokdaj videti, da bi kdo takšen let ujel na filmski trak, pa je bilo skoraj nemogoče. Na sliki, ki jo vidite, je posnet prav takšen slučaj, ko je »morski vrag«, težak okoli 1000 kg z razponom »kril« okoli 6 m, »jadral« v višini 3 m nad morsk gladino. Posnetek je bil narejen na Karibskem morju.

Novo tekmovalno področje med SZ in ZDA

Katera bo prva stopila na južni tečaj?

Elain Shephard, 34-letna ameriška novinarka in žena upokojenega polkovnika letalstva, je zelo podjetna in se zdi, da bi se hotela uveljaviti z nekimi posebnimi podvigom: hotela bi namreč biti prva ženska na svetu, ki bo stopila na tla južnega tečaja.

Ugotovila je namreč, da so v sovjetski odpravi, ki v okviru geofizikalnega leta opravlja proučevanja in prodira proti

južnemu tečaju, tudi tri Rusinje. Domnevajo, da bo ena od teh odšla tudi na južni tečaj, tako da bi na ta način Sovjetska zveza dosegla še eno prvenstvo in ponovno v nečem prehitela Američane.

»Bil bi že čas, da bi tudi mi v nečem bili prvi« — Pravi Elain Shephard.

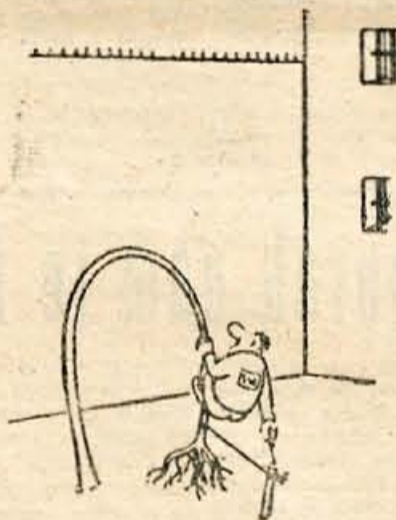
Zdi se, da je podjetna novinarka uspešna zainteresirati častnike ameriškega letalstva, ki sodelujejo v ameriški odpravi in da ima zato nekaj možnosti, da ji bo to njeno zamisel uspelo uresničiti, seveda, če bodo Američani pohiteli. Elain Shephard je že bila na poti proti antarktičnemu področju in je prispela na Novo Zelandijo, od koder bi morala nadaljevati pot z letalom.

Toda tam so Elain Shephard zadržali. Iz Washingtona je namreč prispela brzojavka, da te ženske ne smejo pustiti na jug in da jo morajo takoj vrniti. Tako se je tudi zgodilo. Vkrkali so jo na štirimotorno ameriško letalo in pred dnevi je prispela v Washington, kjer je izjavila:

»Počakati moram, dokler se spor ne razčisti. Mornarica je postavila svoj veto proti namenu letalstva, da me pošlje na južni tečaj, toda borila se bom in sem prepričana, da bom prva ženska, ki bo stopila na tla južnega tečaja.«

Ne obstaja torej le ljubosumno tekmovanje med rodovi ameriške vojske na področju raket in satelitov (čemur se hkrati pripisujejo delni dosedanj neuspehi Amerike na tem področju), ampak tudi glede tega, katera ženska bo prva stopila na južni tečaj.

ZA RAZVEDRILLO

OPTIMIST

Lepa Vida je pri morju stala...

Bila je res lepa, ime ji je bilo tudi Vida, bila je doma z Gorenjske in stala je ob morju. Stala in strmela čez morsk plan, ki je bila vsa en samcač plav dragulj. Strmela je in sanjala, če ne o zamorcu kraljice španske, pa gotovo o zagorelem in stasitem kavalirju, ki je včeraj tako drzno krožil krog nje v morski kopeli.

Ni dolgo sanjala. Nekaj sto metrov niže se je pojavil spet njen kavalir, sedaj v čolnu in ognjevitno rezal belo brazdo vzdolž obale naravnost proti njej. Se miklavnejši je bil kakor včeraj, in še stasitejši. Te njegove čvrste roke, kako prožno so se iztezale in pritezale! Tako prikupen se ji je zdel in tako zaupanja vreden... Kako lep bi bil ob njem večer tam pod palmami na obali...

Kavalir je uganil njene sanje. Ze je pristal ob bregu, skočil iz čolna kakor deljin, se spoštljivo priklonil in pozdravil:

»Tako lepi, pa tako sami. Bi vas smel povabiti na kratek sprehod po morju? Ne bo vam žal!«

Lepa Vida se je zmedla, povabilo je bilo drzno, a zapeljivo. Za bip je sicer ujela iz njegovih sivih oči odblesek, ki

ni bil lep. Zaxdolo se ji je celo, da je ta odblesek obvisel na njeni zlati ovratni verižici. Toda že je ugasnil in gledala so jo spet predirjljive oči uglajenega kavalirja, prav takega, o kakršnem je sanjala. In stopila je z njim v čoln...

Sprehod po morju ni bil kratek. Kavalir je vedel, kakšen plen se mu je ponudil. Zorno deklet, katere vrat in nedra je krasila tako lepa, tako mamljiva zlata verižica. Bil je mojster v nežnih spretnostih in zato jo je smel prav kmalu objeti čez pas; ker je bil pa potem še nežnejši, mu je dovolila tudi poljub. Dovolila mu je celo, da ji je snel z vratu verižico, saj mu je tako zelo ugajala. Kako inajdljiv je bil ta njen kavalir. Predlagal ji je namreč sestanek pod palmo ob obali v pozni uri; da bi držala obljubo, je hotel imeti od nje poročstvo in to naj bi bila prav verižica, ki ji jo bo zvečer spet vrnil in še sam zapel krog njenega belega vratu. Ko ji je tako govoril, mu je zagorel v očeh spet tisti čudni odblesek, ki ga ona, ki je plavala v sami sreči, ni več videla.

Veliko je imela opravka Vida s seboj, preden je šla pod palmo. A čas ne čaka

in ura v stolpu je že odbila devet, ko je bitela na dogovorjeno mesto. Zamudila je samo tri minute. V bližini je sicer čakal nekdo, ki pa ni bil njen kavalir. Bil je pa zvest svoji besedi, ki jo je dal za sestanek — drugi.

Netočnost ni lepa čednost, posebno ne med ljudmi, ki so se pravkar našli in ki jih srčna ura nestrpno priganja k vednemu sestajanju. Opravičevala je pri sebi nekaj časa svojega zamudnika, toda ko je preteklo dvajset minut, ni našla zanj nobenega izgovora več. Srčni nemir so ji je sprevergel v nemir negotovosti in dvomov. Se pet minut je vzdržala, potem se je pa bučo razočarana zasukala in odbitela.

V eni sapi je ogorčena izjecljala na stanovanju prijateljici svojo zgodbo. Ta se ji ni mogla načuditi, ni se pa mogla načuditi tudi njeni labkovnosti.

Zgodba je bila s tem s svojimi romantičnim delom pri kraju. Na postaji ljudske milice, kjer sta obe zadevo prijavili, so Vidi povedali, da je padla v roke prevejanemu sleparju, ki je oplenil že nekaj nič manj nainvib žrtvic, in katerega že nekaj tednov išče varno-

stna služba vzdolž jadranske obale.

Bridko razočarana se je brez verižice vrnila domov. Kako neki bo opravičila njeno izgubo, kakšna zgodba neki bi ji doma prepričala? Spoznala je kruto resnico, da se nepremišljena in kriva dejanja dajo zagovarjati le z lažjo.

Prav tedaj pa, ko je domačim ječljala nekaj o izgubi verižice, je prineslo poštnega sla. Vročil ji je pismo varnostnega organa s sporočilom, da je uspelo zelotiti njenega »kavalirja«, ko je prav pridno preiskoval žepo gostom v hotelu sosednega obmorskega mesta. Odkrit je bil torej ta nesramni junak iz njenih obmorskih sanj, razkrita pa tudi njena bedna laž o izgubi verižice. Tedaj je spet za bip ugledala tisti čudni odblesek njegovih oči, ko so obvisle na njeni verižici. Potem je izbruhnila v jok, ki ga ni mogla utolažiti niti mati, dasi je sprejela njeno zgodbo z razumevanjem, ki ga zmora le — mati.

Ko so mu sodili, so odkrili še to, da je kavalir Vidno verižico še listi večer obesil na vrat druge, ki jo je menda imel »zares rad«, kakor je trdil. Pa naj reče kdo, da konec koncev le ni bil kavalir.

Morda se bodo lepe Vide iz te zgodbe še kaj naučile...

Zanimivosti

SPLOVITEV LADJE PO RADIU

V veliki ladjedelnici v Belfastu na Angleškem so zgradili ladjo, ki jo je naročilo neko avstralsko podjetje. Zmenili so se, da bo novi ladji botrovala žena direktorja tega podjetja, kar pa je bilo nekoliko neugodno glede na to, da bi morala samo zaradi te slovesnosti prepotovati skoraj 20.000 kilometrov. Zato so uredili vso zadevo tako, da je botra povedala nekaj besed po radiu in po radijskih valovih tudi sprožila napravo, ki je premaknila ladjo.

ZIVILA IZ ALG

Na Japonskem so začeli na veliko pridelovati živila iz alg. V ta namen gojijo v velikih bazenih, napoljenih z morskovo vodo, neko posebno algo, ki je znana pod imenom Chlorelle. Ta dozori v petih dneh, tako da lahko »žanjejo« kar šestkrat na mesec. Raslino nato posušijo in zmeljejo. 25 gramov te moke ustreza po svoji hranilni vrednosti četrt litra mleka ali poldrugemu jajcu.

V MINUTI

Ameriška Bellot Telephone Company je izdelala nov teleprinter, ki lahko oddaja in sprejema do 100 besed v minuti. To je kar šestnajstkrat hitreje, kol oddaja in sprejemajo najmodernejši teleprinterji, ki so zdaj v uporabi.

MANJ CASOPISNEGA PAPIRJA IZ KANADE

Ker v drugih delih sveta produkcija papirja narašča, je Newsprint Association of Canada proizvodnjo za leto 1958 za 4 odstotke zmanjšala. Medtem ko je v letu 1956 znašala njena proizvodnja papirja 6 milijonov 469 tisoč ton, lani 6,5 milijona ton, je za leto določena le na 6.215.000 ton.

VINSKI TANKER

Sedem milijonov dolarjev je stal največji tanker za vino na svetu. Nosi ime »Angelo Petri« ter plove pod ameriško zastavo. Napolnjen z vinom — 96.000 hl — je nedavno odplul iz Kalifornije v New York. Spotoma je 56.000 hl izkrcal v luki Newark, ostalih 40 tisoč hl pa v tekaškem pristanišču Huston.

PLAVAJOČA RAZSTAVA

poljedelskih ter industrijskih izdelkov, ki jih premore Španija, bo urejena na španski motorni ladji »Ciudad de Toledo«, 14.000 BRT, ki odrine vsak čas na svoje prvo potovanje. Obiskala bo pri stanišča Srednje in Južne Amerike ali kot pravimo, Latinske Amerike.